

LETO XXII. Štev. 227

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1946 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 - IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

ANGLO-FRANCOSKA IN EGIPTOVSKA PRITOŽBA PRED VARNOSTNIM SVETOM OZN

Pred dolgotrajnimi napori OZN
za poravnavo spora zaradi Sueškega prekopa

(OD NASEGA STALNEGA DOPIŠNIKA)

New York, 25. sept. Jutri bo moral Varnostni svet odločiti o dveh zahtevah v zvezi z debato o sueškem vprašanju. Eno zahteva sta v nedeljo predložili Velika Britanija in Francija, drugo pa sinoči Egipt. Po načinu, kako sta formulirani, obe zahtevi kažeta na osnovni smeri, katerih se bodo držali njuni predlagatelji pred OZN, katere naloga je zagotoviti mir in varnost na svetu.

Predstavniki obeh zahodnih držav so včeraj pojasnjevali ameriškim in drugim zaveznikom razloge, ki so napotili angleškega ministrskega predstavnika Edena, da je nenadoma sklenil vložiti pritožbo zaradi »enostranske akcije Egipta«, katere ton zveni že sam po sebi kot obsodba Kaira še pred debato o bistvu spora. Tudi delegat Egipta se posvetuje o svojem protiprotestu, ki ga je izročil Varnostnemu svetu zaradi akcije nekaterih držav, zlasti Velike Britanije in Francije, proti Egiptu, češ da pomenijo nevarnost za mednarodni mir in varnost ter hudo kršitev ustanovne listine OZN.

Spričo takšnih nasprotujočih si pritožb se bo Varnostni svet bržčas znašel še v eni proceduralni debati o prednosti ene zahtev pred drugo. Sodeč po dosedanjih podobnih primerih se bo spor o dnevnem redu zaključil s kompromisom, tako da bodo obravnavali obe pritožbi, angleško-francosko in egiptovsko, pod skupnim imenom »sueški problem«. Ta izhod je sicer videti kaj preprost, toda sporazum o bistvu vprašanja in pot k trajnemu izhodu iz sedanjih zagate za zdaj še nista na vidiku.

Okoliščina, da Velika Britanija v pismu, ki ga je poslala predsedniku Varnostnega sveta, ne govori o sporu, marveč o položaju, nastalem v zvezi s sueškim vprašanjem, je videti na prvi pogled nepomembna. Čeprav pa bi pritožba v zadevi spora s Kairom utegnla olajšati breme argumentacije njegovih predstavnikov, so uporabili milejši izraz »situacija« v zvezi s Suezom, ker po pravilih Varnostnega sveta države, neposredno zapletene v spor, avtomatično izgube pravico do glasovanja o njem. Egipt, ki ni član Varnostnega sveta in ki ne more odločiti o njegovih resolucijah in priporočilih, se je znašel tako v slabšem položaju nasproti svojim nasprotnikom. Njegova pravica v Varnostnem svetu je omejena na posvetovalno vlogo — na pojasnjevanje gladišč in predlaganje izhodov, toda s tem, da

imajo končno besedo druge države.

Tu napovedujejo, da bo začetek debate zelo daleč od možnega sporazuma. Hkrati pričakujejo, da bodo ZDA, katerih politika je čedalje bolj usmerjena na pomirljivo pot, na to, da bi se ognili nadaljnji zaostritvi, vplivale na London in Pariz v tem smislu več tednov, ki bodo sledili prihodnjim tednom. Opažovalci ne dvomijo o težavnosti te odločitve zlasti glede na stališče Velike Britanije, ki je včeraj iz ust Selwyna Lloyda zagrozila, da bi utegnla kot eno izmed sankcij proti Egiptu začeti dela za preusmeritev nilskih voda, tekočih skozi Britansko Ugando. V nekaterih krogih, vstevši ameriške, razlagajo to napoved za nov znak, da London dejansko pripravlja odklonitev tudi spremenjenega Dullesovega načrta o ustanovitvi združenja uporabnikov Sueškega prekopa.

Sodeč po informacijah, ki prihajajo v New York, smatra angleška vlada ta načrt za izraz »zavlačevalne taktike«, ki jo uporabljajo ZDA in katere bi se London in Pariz rada otresla. Na drugi strani diplomati menijo, da sta obe zahodni državi z lastnim sklepom o predložitvi sueškega vprašanja OZN delovali prav v nasprotni smeri. Ko se bo začela mednarodna razprava v svetovnem forumu, pravijo diplomati, se bo težko vrniti k enostranskim metodam in potezam.

Po splošnem prepričanju je zdaj edina preostala pot v prizadevanju, da bi dosegli za vse zainteresirane dosegljiv sporazum. Jutrišnje uvodno »preizkušanje« utripov« bo zato pomenilo začetek bržčas dolgotrajnih in napornih razprav za mirno kompromisno ureditev sueškega vprašanja. Vsaka druga akcija bi pomenila nevarnost spopada in ogrožanja splošnega mira, ki jo bo OZN preprečila. J. Levi

PRIPRAVE ZA RAZPRAVO
o Suez v Varnostnem svetu OZN

Anthony Eden in Selwyn Lloyd danes v Parizu

London, 25. sept. (AFP). Danes je bil na Downing Streetu ožji sestanek britanske vlade, ki je razpravljala o sueškem problemu. Na sestanku, ki so mu prisostvovali vsi ministri, neposredno zainteresirani na tem vprašanju, so obravnavali bližnji obisk predsednika vlade Edena ter zunanega ministra Selwyna Lloyda v Franciji.

V Foreign Officeu medtem tudi zaključujejo priprave na razpravo o sueškem vprašanju, ki bo prihodnji teden v Varnostnem svetu OZN. O tem se bosta Eden in zunanji minister Selwyn Lloyd jutri v Parizu razgovarjala tudi s predsednikom in zunanjim ministrom francoske vlade. Britanska državna bosta odpotovala v Pariz z letalom jutri popoldne, vrnila pa se bosta v četrtek zvečer.

Na anglo-francoskih razgovorih v Parizu bodo določili skupne smernice za razpravo o sueškem sporu v Varnostnem svetu. Prav tako bo predmet pariških razgovorov egiptovski poziv Varnostnemu svetu, naj obsodi zbiranje britanskih in francoskih čet na bližnjem vzhodu kot ukrepe, ki ogrožajo mir. Predstavniki Foreign Officea je danes novinarjem v zvezi s to egiptovsko pritožbo izjavil: »Ne bomo privolili, da se kakršna koli poteza z naše strani

razglasi za grožnjo za mir.« Britanski predstavnik je dal s tem jasno vedeti, da bo njegova vlada nasprotovala, da bi egiptovsko pritožbo postavili na dnevni red bližnjega zasedanja Varnostnega sveta.

V okviru priprav za razpravo v Varnostnem svetu se britanska vlada nadalje posvetuje tudi s 17 državami, katerih veleposlaniki so bili povabljeni na konferenco, ki bo v začetku oktobra v Londonu. Pakistan, Etiopija, Iran, Švedska in Danska še niso sporočile, ali bodo pristopile k združenju uporabnikov Sueškega prekopa. Britansko zunanje ministrstvo pripominja, da pravzaprav nobena izmed 17 dežel ni odgovorila na povabilo, naj bi se udeležile konference veleposlanikov, ki naj bi formalno ustanovila to združenje. Predstavniki zunanjega ministrstva je izrazil upanje, da se bodo povabilu odzvale vse povabljene dežele.

MOSKOVSKA »PRAVDA« O UKREPIH ZAHODNIH SIL

NEREALISTIČNA POLITIKA

Zakaj ne po poti neposrednih pogajanj? — Nesocialistično ravnanje vodstva francoskih socialistov

Moskva, 25. sept. (TASS). »Pravda« davi objavljiva uvodnik o sadovih druge londonske konference o Sueškem prekoku. V njem poudarja, da je v sedanjih razmerah jasneje kakor kdajkoli prej, da je za pravilno poravnavo sueškega spora samo ena pot — namreč pot miroljubnih pogajanj.

Ko omenja sklep zahodnih držav, da bodo sueško vprašanje predložile Varnostnemu svetu OZN, »Pravda« poudarja, da nevarnost za mir na Srednjem vzhodu ne prihaja od Egipta, »marveč od tistih, ki si prizadevajo onemogočiti Egiptu, da bi uveljavil svojo zakonito pravico do Sueškega prekopa in do njegovega upravljanja«.

V uvodniku »Pravde« je tudi rečeno, da je izid londonske konference pokazal, da je politika zastraševanja, groženj in nasilja nasproti Egiptu docela nerealistična. Takšen izid je bilo tudi pričakovati. »Londonska konferenca svojim organizatorjem ni prinesla in tudi ni mogla prinesiti sadov, ki so se jih nadejali. Načrt o ustanovitvi združenja, ki je v svojem bistvu »agresiven«, je naletel na odločen odpor javnosti v vseh deželah in povzročil veliko obotavljanje med vladajočimi krogih v nekaterih zahodnih državah.«

»Voditelji francoske Socialistične stranke, ki so na Krmilu, so v sueški krizi prostovoljno prevzeli poslanstvo glavnih zagovor-

nikov kolonialistov. Zdaj je slehernemu jasno, da so šli ti ljudje s svojim stališčem bolj na desno kakor sam Dulles in da so prešli v opozicijo proti socialistom iz drugih dežel, Velike Britanije, Belgije in Zahodne Nemčije, in seveda tudi proti socialistom azijskih dežel, ki zagovarjajo suverene pravice Egipta in protestirajo proti kršitvam njegove suverenosti.«

Potem razpravlja »Pravda« o ameriškem stališču in pravi, da so ZDA slej ko prej naklonjene ustanovitvi združenja uporabnikov Sueškega prekopa »kot orodja za pritisk na Egipt«. »Vladi Velike Britanije in Francije podpirata ta načrt v prizadevanju, da bi rešili svoj ugled, čeprav London in Pariz že razumeta, da Dullesov načrt ne prinaša dejanskih koristi ne Franciji ne Veliki Britaniji.«

Na koncu citira list besede

Adenauerjev predlog za evropsko federacijo

Bruselj, 25. sept. (Reuter) Zahodnonemški kancler Adenauer je predlagal danes na konferenci združenja katolikov ustanovitev evropske federacije kot nove oblike evropske integracije. Ob tej priložnosti je kancler izjavil, da bi morala v federaciji sodelovati tudi Velika Britanija, ker je »britansko stališče velike važnosti za bodočnost Evrope«.

Na obisku v Bonnu

Včeraj je prispela delegacija naše Zvezne ljudske skupščine v Zahodno Nemčijo — Danes pri predsedniku Heussu in v Zveznem zboru

(OD NASEGA STALNEGA DOPIŠNIKA)

Bonn, 25. sept. Danes dopoldne je prispela v Bonn delegacija Zvezne ljudske skupščine z Mošo Pijadom na čelu. Na letališču v Kölnu sta goste sprejela in pozdravila podpredsednik Zveznega zbora prof. Karl Schmid in odpravnik poslov jugoslovanskega veleposlanstva v Bonnu Djuro Jović. Po kratkem prisrčnem razgovoru na letališču so se jugoslovanski parlamentarci z avtomobili odpeljali v Bad Godesberg, kjer so se nastanili v hotelu »Dresden«.

Delegacija Zvezne ljudske skupščine se bo mudila v Zahodni Nemčiji teden dni. Vrnila bo obisk Zveznemu zboru, katerega

du delegacije Zvezne ljudske skupščine. »Frankfurter Rundschau« pa je objavila o prihodu jugoslovanskih parlamentarcev tudi komentar, v katerem s simpatijami govori o tem obisku in kritizira tiste kroge, ki bi radi ovirali ureditve in izboljšanje stikov med obema deželama. Časnik se na koncu posebno zavzema za ratifikacijo pogodbe, ki sta jo spomladni sklenili obe vladi, in poudarja, da je treba Jugoslaviji vrniti dolg, ki je nastal v žalostnih časih, da bi jugoslovanski narodi hitreje premagali svoje težave v gospodarstvu in »postali še močnejši element ponosne neodvisnosti in miroljubnega sodelovanja med narodi«.

O. Miličević

Zahodnonemški parlament v Bonnu

delegacija je bila lani v maju na obisku v Jugoslaviji.

Uradno se bo obisk začel šele jutri, ko bo delegacija prišla v zahodnonemški parlament in jo bosta sprejela tudi predsednik Zvezne republike prof. Heuss ter predsednik Zveznega zbora. Jutri priredi jugoslovanskim parlamentarcem sprejem tudi zunanji minister Heinrich von Brentano, zvečer pa bodo v gosteh pri predsedniku Gerstenmayerju.

Danes popoldne so se jugoslovanski poslanci vozili z ladjo po Renu, zvečer pa je predsednik Moša Pijade sprejel vse člane jugoslovanske kolonije v Bonnu in se z njimi dobro uro prisrčno razgovarjal.

Zahodnonemške radijske postaje so danes med najvažnejšimi vestmi oddajale poročilo o prihodu

Odhod naših poslancev iz Beograda

Beograd, 25. sept. (Tanjug) — Davi je s posebnim letalom JAT odpotovala v Zahodno Nemčijo jugoslovanska parlamentarna delegacija, ki jo vodi predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade. Na potovanje se je odpravilo 12 zveznih ljudskih poslancev, med njimi tudi predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher in Maks Snuderl.

Indijski obisk pri predsedniku Titu

Brioni, 25. sept. (Tanjug). Predsednik republike je danes popoldne na Brionih sprejel namestnika indijskega zunanjega ministra g. Anila Cando. Na sprejemu so bili tudi predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić, podpredsednik Izvršnega sveta Hrvatske Ivan Krajačić ter indijski veleposlanik v Beogradu Radžašvar Dajal. Med sprejemom so predsedniku Titu predstavili tudi člane indijske umetniške skupine, ki je nočoj v Puli priredila revijo indijskih plesov in pesmi, katero sta si ogledala tudi prvi sekretar KP SZ Nikita Hruščev in predsednik Tito.

Sindikalna enotnost delavstva v novi tuniški državi

Pariz, 25. sept. (Tanjug). — S ponovno izvolitvijo Ahmed Ben Salaha za glavnega tajnika in štirih ministrov Burgibove vlade v novo predsedstvo je bil v Tunisu zaključen prvi kongres Generalne unije dela Tunizije, ki so ga sklicali po razglasitvi neodvisnosti dežele. Razen delavcev iz vrst Burgibove politične stranke Neodstura povezuje Generalna unija dela vse tuniške sindikalno organizirane delavce in je najpomembnejša organizacija mlade države. Prav zato so si frakcijske skupine prizadevale, da bi jo spremenile v torišče boja proti Burgibovi politiki »postopne osamosvojitve Tunizije«.

Tik pred kongresom Unije so se tej sindikalni centrali pridružili tudi člani tuniške komunistične Konfederacije dela, ki se je sama razšla. Uniji so se hkrati pridružili tudi člani sindikalnih skupin pristašev pobeglega in odstavljenega bivšega generalnega sekretarja Neodstura Salaha Ben

Josefa, ki je zahteval odstavev Burgibe in nadaljevanje »svete vojne proti Franciji« do popolne osvoboditve vse Severne Afrike.

V politični resoluciji, sprejeti na tem kongresu sindikalne enotnosti, obljublja tuniški sindikati vse podpore vladi Habiba Burgibe za nadaljevanje napore, da s pogajanj s Francijo doseže za Tunizijo popolno neodvisnost, in izražajo čvrsto bratsko solidarnost s težnjami alžirskega ljudstva, da doseže svojo neodvisnost. Po mnenju tuniških sindikatov je OZN najbolj pristojna za ureditev alžirskega vprašanja.

V ostalih resolucijah se je kongres izrekel za zakoniti življenjski minimum, za kolektivne delovne pogodbe za delodajalce, za politiko pocenjevanja življenjskih stroškov, za izenačenje žensk in moških pri delu in za preprečevanje zaplavitve otrok. Hkrati se je kongres izrekel za obvezno šolanje mladine.

Egiptovski protest

pri Varnostnem svetu OZN zaradi agresivnih ukrepov Velike Britanije in Francije

Kairo, 25. septem. (Tanjug). Egiptovska vlada je zahtevala, naj Varnostni svet prouči položaj, ki so ga ustvarile zahodne države na Bliznjem vzhodu in ki ogrožata mir in mednarodno varnost. V pismu, ki ga je sinoči poslala v New York, poudarja, da pomenijo akcije nekaterih držav, zlasti Francije in Velike Britanije, nevarnost za mir in resno kršitev ustanovne listine OZN.

Ta korak Egipta so pričakovali politični krogi že prej spričo tega, ker zahodne države od prvega dne spora niso ukrepale v skladu z obveznostmi, ki jih narekuje ustanovna listina OZN. Razen z rožljanjem z orožjem na Sredozemlju in incidenti nasproti Jordaniji so začele zahodne države tudi z gospodarsko blokado ogrožati Egipt. Na drugi strani pa tukaj sodijo, da lahko ustanovitev tako imenovanega združenja uporabnikov prekopa še zaostri napetost v tem delu sveta. Zadnje izjavo ameriškega zunanjega ministra Dullesa označujejo tu za naklep, da bi nadaljevali hladno vojno in povečali gospodarski pritisk na Egipt s tem, da ne bi pošiljali ladij skozi Sueški prekop.

Zdaj pričakujejo, da bo v New York kmalu odpotoval zunanji minister Favzi in da bo zastopal Egipt v glavni debati o sueški krizi.

Nehru v Riadu

Riad, 25. sept. (Reuter). — Predsednik indijske vlade Nehru je prispel sinoči v Saudsko Arabijo na obisk, ki bo trajal tri dni.

Danes se je dvakrat sestal s kraljem Seudom. Kakor poročajo krogi, ki so blizu dvora, so kralj Seud, premier Nehru in sirijski predsednik Kuatli izmenljali gladišča o sedanjem razvoju položaja na Srednjem vzhodu.

Neuradno je bilo javljeno, da bo Nehru podaljšal svoj obisk, ker je v programu, da si bo ogledal petrolejska polja v Dharanu in Džedi ter nekatere druge kraje.

Lord Radcliffe na Cipru

London, 25. sept. (AFP) Znani strokovnjak in izvedenec za ustavna vprašanja lord Radcliffe je z letalom odpotoval na Ciper, kjer bo proučeval nekatera vprašanja v zvezi s ciprsko samoupravo. Popoldne je prispel v Nikosijo.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 26. septembra
Lepo, suho vreme s prehodno povečano oblačnostjo. Jutranje temperature med 8 in 12, na Primorskem okoli 18, najvišje dnevne temperature med 18 in 22, na Primorskem do 28 stopinj C.

POJASNILO JANKA SMOLETA, GENERALNEGA SEKRETARJA GLAVNE CENTRALE NARODNE BANKE ZA KRATKOROČNO KREDITIRANJE

Kako odobravamo in obnavljamo POTROŠNIŠKI KREDIT

Letos julija so bile uveljavljene pomembne spremembe v načinu dodeljevanja potrošniških kreditov. Novi predpisi so prinesli potrošnikom več olajšav, znatno pa se je povečalo število izdelkov, ki jih lahko kupujejo na kredit. Ker vsi predpisi niso bili uveljavljeni hkrati in ker so bili v glavnem objavljeni kot notranje okrožnice Narodne banke, potrošniki niso dovolj obveščeni o možnostih, ki jim jih nudi novi sistem te vrste kreditiranja. Razen tega je bilo ugotovljeno, da nekatere podružnice NB niso zmerom ravnale po veljavnih predpisih, ko je šlo za vprašanje potrošniških kreditov. Zato smo se obrnili na generalnega direktorja glavne centrale Narodne banke za kratkoročno kreditiranje tov. Janka Smoleta, ki nam je dal naslednje pojasnilo:

starim kreditom. V tem oziru ni nobenih omejitev. Če potrošnik obnovi kredit, lahko kupi, kar želi, ne pa samo tisto, kar je kupoval prej. Če je s prvimi kreditom kupoval pohištvo, ni nikjer rečeno, da bi ga moral tudi z drugim, marveč lahko kupi hladilnik, tekstilno blago ali karkoli, seveda če mu splošni pogoji o kreditiranju to dopuščajo.

Na koncu je tov. Smole podaril, da so bili storjeni ukrepi, da bi te nepravilnosti in nejasnosti v dodeljevanju potrošniških kreditov odstranili in da bi v prihodnje vsa navodila, ki jih dobivajo podružnice NB v zvezi s potrošniškimi krediti, objavljali v dnevnem tisku.

Franc Leskošek in Vlada Zečević na subotiški kmetijski razstavi

Včeraj popoldne sta obiskala kmetijsko razstavo subotiškega okraja tovariša Franc Leskošek, član Zveznega izvršnega sveta, in Vlada Zečević, predsednik Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine.

Seminar o organizaciji trgovske mreže

Konec septembra bodo prišli v našo državo strokovnjaki Evropske organizacije za produktivnost dela (EPA), ki bodo imeli tri seminarje o organizaciji grostične in detajlistične trgovske mreže.

V petek bo zasedal zunanjepolitični odbor Ljudske skupščine

Predsednik zunanjepolitičnega odbora Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine Veljko Vlahovič je sklical sejo odbora za petek, 28. septembra ob devetih dopoldne.

SE SEJE PODKOMISIJE ZVEZNE KOMISIJE ZA REFORMO SOLSTVA

TRI GLAVNE OBLIKE

v katere bi se delil sistem izobrazbe in vzgoje v gimnazijah

Beograd, 25. sept. (Tanjug). Na današnji seji podkomisije Zvezne komisije za reformo solstva so v načelu odobrili referat o reformi gimnazij. Po novih tetah o organizaciji pouka in vzgojnega dela bi se sistem izobrazbe in vzgoje v gimnazijah delil v tri glavne oblike — učno jedro, izbirni pouk in predmeti svobodne dejavnosti.

Prvo obliko pouka bi uresničevali po določenih učnih programih in načrtih za vse gimnazije in dijake, učno gradivo pa bi obsegalo znanstvene discipline za splošno izobrazbo. Določili so tudi nekatera temeljna načela za sestavljanje učnih programov in načrtov. Eden izmed glavnih pogojev za novi program je, da se na podlagi učnega gradiva med dijaki izoblikuje znanstveno, dialektično-marksiistično gledanje na svet. Priporoča se tesnejša povezava sorodnih znanstvenih disciplin, predvsem prirodnih in družbenih ved, kakor tudi zmanjšanje gradiva po predmetih. Obvezna izobrazba bi obsegala fizično in zdravstveno vzgojo, družbeno, etično in politično vzgojo, humanistične vede — materin jezik in književnost, zgodovino z elementi razvoja umetnosti in tehnike, sociologijo in politično ekonomijo, zgodovinski in dialektični materializem ter zemljepis. Skupina prirodnih ved bi obsegala biologijo, kemijo, fiziko, matematiko in tehnično izobrazbo. Tuje jezike bi poučevali posebej.

Za te oblike dela v šolah bi bila posebna programska platforma, pouk pa bi organizirali solski odbori in krajevni prosvetni organi. Tako bi se dijaki učili posameznih znanstvenih disciplin in se v določenem smislu po svojih težnjah poklicno opredelili že v drugi stopnji šolanja. Na seji je bilo izraženo mnenje, da je ta oblika mnogo primernejša kakor razdelitev predmetov po sorodnih skupinah v višjih razredih, ker dopušča za dijake povsem svobodno opredelitev in pobudo.

Svobodni pouk bi organizirali v skupinah dijakov, družbin in klubih, na delovnih akcijah in v dijaških skupnostih. Za te oblike vzgoje bi skrbeli mladiška organizacija, poučevali pa bi samo svetovalci in strokovnjaki. Nova organizacija pouka zahteva široko izobrazbo učnega kadra ter večje sodelovanje družbenih organizacij in organov ljudskih odborov v življenju šole.

SEJA SVETA ZA IZVENŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE PRI OLO LJUBLJANA

Kmetijske šole je treba mladini na široko odpreti

Včeraj je bila v klubu ljudskih odbornikov v Kresiji redna seja Sveta za izvenšolsko izobraževanje pri OLO Ljubljana. Na seji so obravnavali probleme šolskega izobraževanja kmečke mladine v kmetijsko gospodarskih šolah ter sprejeli v zvezi s tem nekaj priporočil občinskim ljudskim odborom, ki bi morali tej vrsti prosvetne dejavnosti posvetiti več skrbi. Kmetijske šole je treba mladini na široko odpreti, hkrati pa prilagoditi učne načrte specifičnim gospodarskim pogojem posameznih krajev. V nadaljevanju seje so razpravljali o delavski gimnaziji, v katero se je letos vpisalo 257 slušateljev. Razen delavcev obiskujejo gimnazijo tudi bolniške

PRED TEDNOM OTROKA

Več novih zdravstvenih ustanov bodo odprli v ljubljanskem okraju

Ker smo tik prek začetkom »Tedna otroka«, ki bo prve dni oktobra, so po večini že vsi okrajni pripravljali odbori pri SZDL zbrali programe družbenih organizacij, svetov in drugih organov, ki obravnavajo vprašanja družine. V teh programih so posamezne organizacije navedle, kakšen bo njihov prispevek k »Tednu otroka« in k celotni akciji pod geslom: »Skrb občinske skupnosti za vsestranski razvoj otroka«.

Poglejmo, kakšne načrte imajo v ljubljanskem okraju. Ker je zdravje osnovni pogoj za srečno življenje družine, moramo prav gotovo pozdraviti prizadevanja Tajništva za zdravstvo OLO, ki je skupno s centralnimi zdravstvenimi ustanovami kot Centralnim otroškim dispanzerjem, Centralnim ženskim dispanzerjem in Solsko polikliniko ukrenilo vse potrebno, da bodo v »Tednu otroka« začele poslovati nekatere nove zdravstvene ustanove, ki jih Ljubljana in okolica nujno potrebuje. Tako bodo prihodnji teden odprli novo Mestno porodnišnico v Ulici Stare pravde, dalje otroški dispanzer v občini Bežigrad, posvetovalnico za matere in otroke v Črnučah in posvetovalnico za noseče ženske v Ivančini gorici in na Igu.

Razen tega bo Solska poliklinika s Centralnim otroškim dispanzerjem pregledala šolske in predšolske otroke v oddaljenih vaseh okraja, in sicer v Ambrusi, Crnem vrhu, Rakitini in Blagovici. Medicinski sestri pa bosta obiskali dojenčke v občinah Ivančna gorica in Dobrova, kjer še nimajo patronažne službe. V »Tednu otroka« bodo skušali uvesti patronažno službo v več občinah, kjer te službe doslej še ni bilo. Po občinah bodo prirejali tudi predavanja o negi otrok, o pravilni prehrani itd. Pregledali pa bodo tudi vse industrijske gospodarske šole v okraju, kjer bodo tudi pripravili zdravstvena predavanja.

Eden izmed temeljev zdravega in pravilnega duševnega in telesnega razvoja otroka je zdrava in zadostna prehrana. Naša skupnost posveča zlasti v zadnjih letih temu precej pozornosti, Zavod za napredek gospodinjstva pa je sklenil, da bo v »Tednu otroka« in nato vse leto še posebej, pomagala pri vzgoji staršev o sodobni prehrani in pravilnem sestavljanju dnevnih obrokov ter pri odstranitvi slabega prehranjevanja. V posvetovalnicah za noseče žene bo zavod organiziral predavanja o prehrani nosečih in doječih mater, v posvetovalnicah za matere in otroke pa bodo na demonstrativen način prikazali, kako pripravljamo hrano za otroke do enega leta starosti. Za jesensko dobo bodo pripravili tečaje za kuharice v mlečnih in šolskih kuhinjah ter jih seznanili z različnimi načini pripravljavanja dopoldanske in opoldanske malice. Skupno s Sanitarno inšpekcijo bodo pregledali tudi šolske vrtnice, dijaške kuhinje in internate, da bodo lahko svetovali, kako naj bi izboljšali kalorično in biološko vrednost hrane.

KREDITE JE TREBA ODOBRAVATI VSAK DAN

Potrošniški krediti se odobravajo stalno v vseh podružnicah Narodne banke. V nekaterih mestih so podružnice na svojo roko začasno ustavile kredite iz čisto

tehničnih razlogov (zaradi pomanjkanja obrazcev ali zato, ker so bili uslužbeni na letnem dopustu in podobno), to pa je seveda nepravilno. Nepravilno je tudi, da izplačujejo potrošniške kredite samo ob določenem dnevu v mesecu. Tudi to namreč prakticirajo nekatere podružnice.

KREDIT SE LAHKO OBNOVI

Največja nejasnost, je poudaril tov. Smole, je bila v vprašanju obnove potrošniškega kredita. Z novimi predpisi je namreč predvideno, da je moč potrošniške kredite obnoviti, še preden so stari v celoti odplačani. To pomeni, da lahko dobi potrošnik nov kredit z istim ali krajšim odplačilnim rokom, če je že vrnil polovico starega, če pa je odplačal tri četrtine, lahko dobi vse vrste potrošniškega kredita ne glede na odplačilni rok in vrsto blaga. Tu seveda ne pridejo v poštev samo potrošniški krediti, ki jih daje Narodna banka, marveč tudi krediti, ki jih dobijo potrošniki od trgovskega omrežja.

Tudi potrošnik, ki je dobil kredit od trgovskega omrežja, je lahko deležen te ugodnosti v mejah svoje kreditne sposobnosti. Samo v primeru, če potrošnik prejšnjega kredita ni v redu odplačeval, mu lahko podružnica NB odkloni obnovo potrošniškega kredita.

VSA NAVODILA O POTROŠNIŠKIH KRITIKIH BODO OBJAVLJENA V DNEVNEM TISKU

Nepravilno so ravnale tudi tiste podružnice NB, ki so pri obnovi potrošniškega kredita zahtevale od potrošnikov, naj kupujejo isto vrsto blaga kakor s

Sovjetski književniki na obisku v BiH

Skupina sovjetskih pisateljev na čelu z Leonidom Leonovim je prispela v Sarajevo in se včeraj sestala s člani Zveze književnikov Bosne in Hercegovine ter se z njimi eno uro prirčno razgovarjala. Dopolnilo so si sovjetski književniki ogledali zgodovinske in kulturne znamenitosti mesta. Sovjetski pisatelji so sinoči odpotovali v Beograd.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA Poročilo o žrebanju srečk 103. kola

25. septembra 1956 v Travniku

Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi številkami	so zadelo dobitek dinarjev
443440	100.000
1	200
21	600
71	800
4141	10.200
53521	20.600
93641	20.200
55791	20.200
63331	30.200
27391	50.200
292051	100.200
529351	100.200
127291	100.200
502961	1.000.200
12	400
372	3.000
472	5.000
3822	10.000
07012	20.400
08702	20.000
74572	20.000
75392	30.000
49542	30.000
88562	50.000
23	400
42513	20.000
15323	20.400
97873	30.000
109293	300.000
257393	500.000
211723	700.400
14	400
8944	10.000
73194	20.000
55364	20.000
74394	20.000
598124	100.000
014484	100.000
393264	200.000
65	400
6185	10.000
98115	20.000
14205	20.000
44515	20.000
47495	20.000
16365	20.400
30335	30.000
53805	30.000
82095	30.000
87555	50.000
6	200
81036	20.200
89456	20.200
73816	30.200
584846	100.200
569486	100.200
096296	100.200
47	600
74657	20.000
81217	50.000
88	2.000
528	3.000
0068	10.000
37428	20.000
41248	50.000
202278	100.000
49	1.000
48009	30.000
84319	30.000
529519	100.000
477719	100.000

Skupno je bilo izbranih 178 tisoč 322 dobitkov in pet premij v skupni vrednosti 80.400.000 din. Dve premiji v Sloveniji: V Ajdovščini 300.000 din na srečko št. 109293 in v Ljubljani 200.000 din na srečko št. 393264. V zneskih za izplačilo so vezani dobitki že šesteti. Dobitke izplačujejo samo po uradni žrebni listi, in sicer: zastopniki Jugoslovanske loterije (do 50.000 din), vse pošte (do 100.000). Glavna direkcija in republiške direkcije Jugoslovanske loterije (dobitke nad 50.000 din in vse premije).

Izvoz iz Slovenije

Izvoz iz Slovenije letos stalno raste. V primerjavi z lanskim letom je vrednost izvoženega blaga v prvih osmih mesecih tega leta narasla za 1.750.000.000 dinarjev, skupna vrednost izvoza v prvih osmih mesecih znaša 9.618.000.000 dinarjev, povprečna mesečna vrednost izvoza pa znaša okrog milijardo in 200 milijonov dinarjev. Med predmeti, ki jih največ izvažamo, so les, lesni izdelki in izdelki barvne metalurgije, ki znašajo skoraj polovico skupne vrednosti izvoza. Pomemben pojav v izvozu Slovenije je, da izvažamo vedno več končnih industrijskih proizvodov. V letošnjem letu se je povečal tudi izvoz kmetijskih pridelkov, predvsem živine.

Po družbenem planu bi morala podjetja in zadruga v LR Sloveniji letos izvoziti blaga v vrednosti 15 milijard dinarjev. Strokovnjaki sodijo, da bodo spričo živahnosti v zadnjih letih, ko je vrednost izvoza najbolj narasla v zadnjih mesecih, tudi letos v celoti uresničiti načrt izvoza.

RAZGOVOR Z GOSTI ZUNANJETRGOVINSKE ZBORNICE

Naš razvoj nam omogoča trgovinsko menjavo s Sirijo, z Jordanom in drugimi arabskimi deželami

Beograd, 25. sept. (Tanjug). — V Beograd so prispeli davi z letalom iz Sarajeva podpredsednik Trgovinske zbornice v Alepu (Sirija) g. Mohamed Saad Zaim, direktor Trgovinske zbornice v Damasku g. Memduh Taba in funkcionar Trgovinske zbornice v Jordanu g. Ferid Saad. Ze več dni se mude v Jugoslaviji kot gostje Zunanjetrgovinske zbornice. V tem času so si ogledali Zagrebški velemojem in več industrijskih središč.

V razgovoru z beograjskimi novinarji so predstavniki trgovinskih zbornic Sirije in Jordana izrazili prepričanje, da razvoj Jugoslavije zadnja leta omogoča menjavo s Sirijo, z Jordanom in drugimi arabskimi deželami. Po njihovem mnenju bi obiski jugoslovanskih gospodarskih predstavnikov na trgih v arabskem svetu, kakor tudi predstavnikov gospodarstev arabskih dežel na jugoslovanskem trgu omogočili neprimerno hitrejšo in učinkovitejšo spoznavanje možnosti za menjavo, ki jih gospodarski krogi še ne poznajo dovolj. Predstavniki trgovinskih zbornic Sirije in Jordana tudi menijo, da bi bilo koristno, če bi jugoslovanska

Ljubljana, 25. sept. Danes je bila v Ljubljani seja upravnega odbora Trgovinske zbornice za ljubljanski okraj. Najdlje se je odbor zadržal pri obravnavanju analize poslovanja trgovine v letošnjem prvem polletju.

Podatki o poslovanju trgovine kažejo, da je v letošnjem I. polletju ostal blagovni promet približno enak kot lani v istem razdobju. Trgovina na debelo namreč zaznamuje komaj 0,4 %, trgovina na drobno pa 0,7 % večji promet, medtem ko trgovina na debelo in drobno izkazuje celo zmanjšanje prometa za 0,8 %. Trgovina torej v I. polletju ni izpolnila plana, saj je bilo letos predvideno 6-odstotno povečanje prometa. Povprečen promet na posameznega uslužbenca je celo padel, in sicer v trgovini na debelo za 22.000 dinarjev na uslužbenca (od 2.732.000 na 3.350.000 dinarjev), v trgovini na debelo in drobno za 46.000 din (od 1.298.000 na 1.252.000), v trgovini na drobno pa za 6000 (od 588.000 na 592.000) na zaposlenega. Vendar, kakor so ugotavljali na seji, ne gre za zmanjšanje prometa po količini, ampak le po vrednosti. Tako so na primer predstavniki trgovine na drobno ugotavljali, da v zadnjem času prodajo mnogo več riža, kave, čaja, popra in drugih uvoženih živil in začimb, in sicer predvsem zaradi znatno nižjih cen.

Gmotni položaj zaposlenih v trgovini se je izboljšal, saj so v trgovini na debelo porasle povprečne plače za 20 %, v trgovini na debelo in drobno pa za 8 % (od 10.594 na 11.489), medtem ko v trgovini na drobno padle za 2 % (od 11.107 na 10.882), in sicer predvsem zato, ker so zaradi na novo uvedene občinskega prometnega davka dosegli manjši dohodek od pričakovanega, zaradi česar v večini podjetij niso mogli izplačati višjih plač nad določenimi v tarifnem pravilniku. Dve podjetji izkazujejo zaradi uvedbe tega davka z retroaktivno veljavnostjo celo izgubo, od tega »Na-ma« v višini 7 milijonov dinarjev.

Trgovina je letos nekoliko znižala svojo maržo, hkrati pa je tudi zvišala stroške, in sicer trgovina na debelo od 1,76 na 2,13 %, trgovina na drobno pa od 3,07 na 3,31 % celotnega prometa. Do tega povečanja je prišlo predvsem zaradi obresti od povečanih kreditov za obratna sredstva, zaradi znatnega povečanja najemnin za

poslovne prostore in zaradi večjih prevoznih stroškov.

Povečanje kreditov za obratna sredstva pa ima predvsem pozitivne posledice, saj je omogočilo povečanje izbire blaga in večje zaloge, kar je vplivalo tudi na normalizacijo trgovine. Sedaj blago ne gre več tako zlahka v promet kot nedavno, ampak se mora zlasti trgovina na debelo pošteno potruditi, da najde kupce. Tako je tudi prisiljena najemati potnike, da obiskujejo trgovine na drobno, kar poprej ni bilo potrebno.

Precej so na seji razpravljali tudi o uvozu blaga. Predvsem je prevladalo mnenje, naj bi nehali pošiljati razne predstavnike nakupovat v tujino, ampak naj bi tuje prodajalce raje povabili k nam. V železniški stroki so to že uvedli in so dosegli lepe uspehe. Tujci namreč radi pridejo k nam, saj vedo, da bodo zaradi zagotovljenih deviznih sredstev za gotovo sklenili kupčijo, če bodo pristali na ustrezne cene za ponujeno blago.

Hkrati so člani upravnega odbora pozdravili konec centralnega uvažanja blaga za vso državo. Prav temu sistemu se moramo med drugim zahvaliti, da so na našem trgu na primer limone na razpolago samo nekaj mesecev v letu, medtem ko jih imajo na primer v Italiji vse leto. Namesto da trg od časa do časa zastopamo z limonami, naj bi se z njim raje zalagali po malem vse leto. S tem bi tudi preprečili precejšnjo škodo, saj od vsake večje količine limon mnogo tega draga sadja segnje, ker ga ni moč prodati v kratkem času.

Predsednik zunanjepolitičnega odbora Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine Veljko Vlahovič je sklical sejo odbora za petek, 28. septembra ob devetih dopoldne.

Zmanjšanje storilnosti v trgovini

Iz razprave upravnega odbora Trgovinske zbornice za okraj Ljubljana o rezultatih poslovanja trgovine v letošnjem prvem polletju

Poglejmo, kakšne načrte imajo v ljubljanskem okraju.

Ker je zdravje osnovni pogoj za srečno življenje družine, moramo prav gotovo pozdraviti prizadevanja Tajništva za zdravstvo OLO, ki je skupno s centralnimi zdravstvenimi ustanovami kot Centralnim otroškim dispanzerjem, Centralnim ženskim dispanzerjem in Solsko polikliniko ukrenilo vse potrebno, da bodo v »Tednu otroka« začele poslovati nekatere nove zdravstvene ustanove, ki jih Ljubljana in okolica nujno potrebuje. Tako bodo prihodnji teden odprli novo Mestno porodnišnico v Ulici Stare pravde, dalje otroški dispanzer v občini Bežigrad, posvetovalnico za matere in otroke v Črnučah in posvetovalnico za noseče ženske v Ivančini gorici in na Igu.

Razen tega bo Solska poliklinika s Centralnim otroškim dispanzerjem pregledala šolske in predšolske otroke v oddaljenih vaseh okraja, in sicer v Ambrusi, Crnem vrhu, Rakitini in Blagovici. Medicinski sestri pa bosta obiskali dojenčke v občinah Ivančna gorica in Dobrova, kjer še nimajo patronažne službe. V »Tednu otroka« bodo skušali uvesti patronažno službo v več občinah, kjer te službe doslej še ni bilo. Po občinah bodo prirejali tudi pre-

USTAVNA KRIZA V ZDA

Zdaj še v Washingtonu intrige proti rasni integraciji ameriškega ljudstva

Washington, 25. sept. (Tanjug). Napad na skupno šolanje belih in črnih otrok, ki so ga začeli zagovarjati rasnega razlikovanja v ZDA z doslej največjo srditostjo v začetku septembra, se je razširil zdaj na Washington. Podobor Predstavnškega doma za posle glavnega mesta, v katerem imajo večino poslanci s proti-rasnega Juga, že teden dni organizira anketo o stanju na skupnih šolah, da bi dokazal, da je popolna odprava rasnega razlikovanja v Washingtonu potisnila pouk nazaj in po nepotrebnem povzročila mnoge težave.

stih zveznih držav Kenntucky in Texas, kjer so odredi milice že dva tedna preprečevali demonstracije belih staršev, sta zaostri-la tako imenovano ustavno krizo v ZDA. Po ameriškem temeljnem zakonu sodi skrb za šolstvo v pristojnost zveznih držav, uveljavljanje državljanske enakovrednosti pa v pristojnost zvezne vlade in drugih zveznih organov. Odlok o ukinitvi rasnega razlikovanja v šolah je izdalo vrhovno sodišče na podlagi 14. spremeni-valnega predloga k ameriški ustavi, po katerem je pripoznana enakost državljanov pred zakonom. Ta odlok uveljavljajo na te-

renu zvezna okrajna sodišča, skupščine južnih zveznih držav pa sodiščem nočejo priznati pravice, da bi se vmešavala v šolska vprašanja, in izdajajo od-loke, ki naj bi preprečili ukini-tev rasnega razlikovanja. Ker je vse vprašanje zelo zamotano in bi utegnulo imeti važne politične posledice, nihče ne vztraja na pojasnjevanju temeljnega zakona, ki je bil uveljavljen pred 118 leti in v katerem so še druge nejas-nosti. Tako so ureditev rasnega vprašanja odgovorili za daljši rok, hkrati pa si glavni stranki prizadevata, da se medrasi odnosi ne bi zaostriili.

CEN JI NA KONGRESU KP KITAJSKJE

MIROLJUBNE SMERNICE kitajske zunanje politike

Peking, 25. sept. (Nova Kitaj-ska). Podpredsednik vlade Cen Ji je danes na osmem kongresu Kitaj-ske poročal o mednarodnem položaju in o zunanji trgovini. Izjavil je, da je Kitajska pristaša miroljubne koeksistence. Kitajska bi rada navezala prijateljske stike z vsemi azijskimi in azijskimi deželami, zlasti pa s svojimi so-sedi, skuša pa tudi zboljšati in razviti stike z zahodnimi deže-lami. V svoji politiki miroljubne koeksistence ne dela nobenih iz-jem, tudi ne glede ZDA.

roljubne koeksistence postopoma obravnava nekatere probleme v odnosih z nekaterimi deželami, ki so posledica politike stare Kitaj-ske. 28 dežel, ki imajo nad milijardo prebivalcev, je uredilo di-plomatske stike z LR Kitajsko. V gospodarskih in kulturnih stikih pa je Kitajska še z večjim števi-lom držav. Cen Ji je pripomnil, da so se trgovinske in kulturne vezi s drugimi deželami poglo-bile vzlic trgovinskemu embargu in znanim omejenim pripombam. Podpredsednik kitajske vlade je obsodil poskuse nekaterih de-žel, da bi izključile Kitajsko iz mednarodnih poslov. Obsodil je tudi poskuse, da bi ustvarili »dve Kitajski«. Ameriško vojaško, gos-podarsko in politično podpiranje Tajvana zbuja čedalje večje nezadovoljstvo in odpor samih

ljudi na otoku, v številni pristaše kuomintanga. Cen Ji je poudaril, da narašča možnost miroljubne osvoboditve Tajvana. Na koncu je rekel, da nobena sila ne more zadržati kitajskega naroda, da otoka ne bi osvobodil.

Priče iz vrst prosvetnih delav-cov so povedale, da izdatki za šole niso manjši kakor v času lo-čenega šolanja, da so črni otroci, ki prihajajo iz okolja z nizko kulturno ravni, pripomogli k poslabšanju splošne stopnje po-uka, naraslo pa je tudi število kriminalnih prestopkov in seksu-alnih izpadov, tako da je precej staršev belih otrok svoje otroke vpisalo v privatne šole. Pri tem je večina pojasnila dogodke z nezadovoljivimi gmotnimi in stano-vanjskimi razmerami črnih družin in izrazila prepričanje, da bi se stanje zboljšalo samo z žilavim dolgoletnim bojem.

Predsednik ZDA je izrazil prepričanje, da sedanja preiskava ne more škodovati nadaljnjemu ukinitjevanju rasnega razlikovanja. Demokratični predsedniški kandi-dat Stevenson pa je izjavil, da preiskava ne koristi nobenemu konstruktivnemu cilju. Glavni newyorški in washingtonski čas-niki ne vidijo v delu podobnega težnje poslancev, da bi utgotovili, kako bi bilo moč odstraniti te-žave, marveč namen, da podpo-voilno kampanjo konservativnih demokratov na Jugu.

Odlok Kongresa v zvezi državi Virginije, po katerem bodo izločene iz državnega proračuna tiste šole, ki sprejmejo integra-cijo, in ukrep, da bodo črne otroke izključili iz šol v treh me-

Argentinska javnost terja izgon ustaških krvnikov iz dežele

Del argentinskega tiska je nedavno objavil članke, v katerih zastavlja vprašanje bitvanja in delovanja Antje Pavellca in drugih ustaških vojni-čnikov, ki sodelujejo z ostalimi fašističnimi elementi, ki so se naselili v Argentinu po drugi svetovni vojni. Članek »La Vanguardia« je glede na to pred kratkim zavzel stališče: »Antje Pavellca je treba izgnati iz naše dežele«. V članku pod tem naslovom pravi med drugim: »Pred dvema dnevnoma smo obja-vili članek z naslovom 'Naše mnenje o pobeglih diktatorjih', v katerem smo ugotovili, da nobena država na svetu ne bi smela zaščititi teh pro-palcev. Ta članek je spodbudil številne bralce, da nam pišejo v zvezi s položajem, ki nastaja spriču dežel, da bivša vodja kolaboracionistične hrvatske vojske, prof. Milivojević, bivši vitez, prosi za vojni zločince, s ka-jega poškile se lahko seznanimo na grozljivih straneh knjige pisateljca Malaparta. Je prišel v Argentino za časa diktature. In tu je ostal. Ne vemo, kje živi in kaj dela, čeprav mnogi vedo za njegovo delovanje v okviru »Alliance Libertadorjev nacionalistov«. Vsekarer si je ta družba pridobila prava profesionalca...»

leta 1945. se znašale jugoslovanske žrtve v vojni z Nemčijo 1.700.000 ljudi, kar pomeni 34 % skupnih zaveznikov izgov (izvzemši ZSSR in Poljsko, ki na konferenci nista sodelovali). Vsi dve-ti milijoni Jugoslovani je dal življenje. Med žrtvami je bilo 60.000 izobražev-cov, 90.000 kvalificiranih delavcev, na desetisoče otrok, žena, starcev in starih, ki niso sodelovali v boju. Ve-liko teh žrtev so pobili v NDH. Ki se je rodila z vseh tri vrstice obsegajo-čih deklaracij: »Führer ukaže usta-novitve NDH. Dekret šte. 2859 z dne 14. aprila 1941. Feldmaršal Weichs. z dne 20. aprila 1941. po postavili An-teja Pavellca, ki je po nekaj dneh ukazal zgraditi koncentracijska tabori-šta, v katerih je bilo mučenih, ubi-tilih in sežganih več kot 300.000 ljudi, med njimi žene in otroci. V taborišču v Jasenovcu so 12.000 otrok s klavdii pobili do smrti. V taborišču v Djakovu so leta 1943 zapornike nalašč pomešali s bolniki, ki so imeli tifo. Umrljivost je bila strahotna...»

»Pripadlost in hudodelstvo Antje Pavellca sta se obojevala. Nobena za-govora ali opravičila ni za to. Naš list, ki je zahteval, da se južnoameri-ške meje zapro za bivanje tringone, ne more molčati spriču bitvanja krvnika Pa-vellca v naši deželi. Ponavljamo, da ne vemo, v katerem kraju države živi in kaj dela. Vsekarer pa ni naša naloga, da to ugotovimo...»

»Poceniuti mednarodne komisije za reparacije, ki se je sestala v Parizu London, septembra

Filmska cenzura je v Veliki Britaniji zelo stroga. Filme pred-vsem neumiljeno strižejo, kolikor le morejo, da odstranijo iz njih — po mnenju cenzorja — vse, kar žali patriarhalni, konservativni in puritanski okus in še tako izstri-žene filme razdele v kategorije. Če jih označijo z »x«, jih ne smejo prikazovati, če je med gledalci le eden mlajši od 16 let, če jih označijo z »a«, kar pomeni, da je priporočljivo, da jih gleda-dajo odrasli, z »b« pa so ozna-čeni filmi, ki jih lahko gledajo vsi, a teh je najmanj.

Med drugo vrsto filmov se je pojavil te dni v Londonu tudi ameriški film »Rock Around the Clock«, ki je že doma dvignil precej prahu, v Veliki Britaniji, v tej mirni deželi mrzlih in treznih ljudi, pa je povzročil svoje-vrstne majhne punte. Izgredov je bilo čedalje več in v začetku minulega tedna so poslali film v revizijo v kraljičino poletno reziden-cijo Balmoral, na zahtevo od-oncoda.

OD MAJHNH NEREDOV DO VELIKIH PREPEPOV Začelo se je tako, da je mladi-na v nekaterih delih Londona brž zaploskala, zaplesala in tudi malce zatulila, brž ko so zadoneli

PISMO IZ ANGLIJE

Sodne dvorane polne mladine

Otroci, ki pustošijo kinematografe in plešejo po ulicah, pa jim niti policija zlepa ne more do živega

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

v filmu prvi takti novega plesa »rock and roll«. Naslednja faza je sledila naglo. Nekega dne so začeli gledalci med prikazovan-jem vstajati, cepetati in celo plesati po hodnikih, ne da bi se ovrnali na ostale gledalce, ne da bi se zmenili za svarila in prošnje ravnatelja kinematografa ali po-licajca, če je bil kje v bližini. Kmalu so začeli fanje in dekleta v kinematografskih skakati s poda na sedeže, s sedežev na pod, pa-dati in se valjati po dvoranah, me-tati drug drugega čez ramena in naposled snemati požarne aparate in ročke s peskom ter posipati z njim še tisto malo gledalcev, ko-likor jih je bilo ostalo v kinema-tografih.

dežurni policaji po londonskih okrajih niso mogli več ničesar storiti, celo če so bili oboženi. Vročekrtni fantiči so jih napadali in marsikateremu so razbili čela-do na glavi. Zadnje dni so pri-hajali pred kinematografe že celi policijski odredi s psi in policijs-kimi avtomobili, s katerimi so od-peljali več razgrajcev.

ROCK — ROCK DEMONSTRACIJE

Poskusite si zamisliti, kakšen je bil prizor, ki se je odigral v soboto, 15. septembra, v nekem londonskem okraju, kjer so do-segli izgrezi svoj višek. Vtem ko je 50 policajev krotilo igrače rock and rolla v kinematografu, se je zbralo zunaj kakih 500 fantov, dečkov in deklet. Vsi so kričali na policaje, jih zmerjali, živigali in jim skušali iztrgati aretirane tovarše. Napadali so tudi mimo-idoče, demonstrirali po ulicah in

Kinematografi so se hipoma spremenili v prave norišnice. Kinematografi so nehali prikazo-vati ta filh, in nekatere občinske oblasti so ga začasno prepovedale. Ko se je histerija razmahnila,

Zahvala arhiepiskopa Dositeja

Atene, 25. sept. (Tanjug). Po-glavar Grške cerkve arhiepiskop Dorotej, ki je bil nedavno na čelu posebne delegacije v Jugoslaviji, je bil danes na jugoslovanskem veleposlanstvu v Atenah. Od-pravnik poslov Vladimir Simić mu je priridel sprejem, na katerem je arhiepiskop Dorotej izra-čil zadovoljstvo spriču uspeha, ki ga je imel obisk grške delegacije za nadaljnji razvoj odnosov med obema Cerkvama ter grškimi in jugoslovanskimi narodi. Poudaril je, da se je želel zglasti na ju-go-slovanskem veleposlanstvu, da bi se še enkrat zahvalil predsed-niku Titu in patriarhu Vikentiju kot tudi jugoslovanski vladi za sprejem, ki so ga bili prirideli delegatemu Grške cerkve, posebno pa za odlikovanja, ki jim jih je podelil predsednik Tito.

Medameriški odnosi

Na ameriškem kontinentu se razvija počasna, toda vztrajna revizija gledišča o bistvu »med-ameriške solidarnosti« in nalog Organizacije ameriških držav. Latinskoameriške države, ki druga za drugo čedalje bolj ubirajo pot industrializacije in vsestranskega gospodarskega razvoja, pa stoje na stališču, da prave medameriške solidarnosti ne bo, dokler je »bogati brat na severu« — ZDA gluh za gospodarske potrebe svojih zaostalih južnih sosedov in dokler se Organiza-cija ameriških držav ne bo lo-tila naloge, da bi zmanjšala prepad, ki v gospodarskem in socialnem pogledu loči ZDA od ostalih ameriških republik.

medameriških vezi in vrednosti Organizacije ameriških držav, globok skepticizem, ki ga Washington ni več mogel omalovaževati. To dokazuje tudi potek in narava dveh zadnjih srečanj ameriških državnikov. Na se-stanku ameriških predsednikov v Panami letos julija je pred-sednik Eisenhower izjavil, da je potrebno, da ameriške države skupno najdejo pota in načine, ki bodo omogočili njihovim na-rodom, da se bodo borili proti revščini, boleznim in neznanju.

Če pa odštejemo posamezne pozitivne ukrepe pokojnega predsednika Roosevelta v okviru njegove »politike dobre sosesi-čne« nasproti latinskoameriškim državam, lahko rečemo, da ame-riške vlade še niso nudile večje gospodarske pomoči latinsko-ameriškim republikam, ki bi olajšala njihove lastne napore, da bi se gospodarsko razvile. Zaposlanje južnih sosedov v programih pomoči ZDA je povzročilo v Latinski Ameriki tem večje nezadovoljstvo, ker črpa ameriški privatni kapital, ki ima v Latinski Ameriki blizu 7 milijard dolarjev investicij, iz nje velike profite.

Sedeč po vesteh iz Washing-tona so sklicali te dni sestanek posebnih predsedniških odpo-slancev, ki ga je predlagal pred-sednik Eisenhower. Na tej kon-ferenci niso sprejeli pomemb-nejših sklepov, pač pa so sestavi-li seznam gospodarskih proble-mov in naročili Organizaciji ameriških držav, naj jih prouči in ukrene vse potrebno. O kon-kretni ureditvi teh problemov bodo znova razpravljali šele v začetku prihodnjega leta, ko bo do imele ZDA novega predse-dnika in novo vlado, ki bo lahko s polno odgovornostjo sklepala o novi politiki; toda časovni čini-telji v tej stvari ni bistven. Bi-stveno je, da je prišlo vprašanje novih, sodobnejših gledišč o medameriških odnosih in vezeh dokončno na dnevni red.

IZ SOVJETSE REVIJE »PARTIJNAJA ŽIZN«

Delavsko upravljanje podjetij

po misli sovjetskega gospodarskega strokovnjaka

Sovjetska »Partijna žizn« je ob-javila zanimiv članek direktorja te-ksilnega kombinata Skvirjenka »Vio-ga kolektiva v upravljanju podjetja«. Avtor razpravlja o večji samostojnosti podjetij in zahteva spremembo cen-traliziranega sistema v upravljanju gospodarstva ter predlaga ustanovitev organov, ki bi jih volili vsi delavci v podjetju in ki bi podjetje upravljali.

Praksa bo pokazala, kako je naj-bolje, da ta organ organizira svoje delo. Važno je samo, da je tesno po-vezan z vsem kolektivom, da upošteva in hitro sprejema vse, kar se novega in koristnega pojavlja v tej ali oni pa-nogi industrije. Zelo važno je tudi, da se kolektiv seznanja z vsemi posli ta-kega organa. Njegovo poslovanje bi lahko redno obravnavali na delavskih konferencah in proizvodnih sestankih. Skratka, ves slog dela tega organa mora biti takšen, da bo krepil med-delavec in strokovnjaki čut odgovor-nosti za podjetje in krepil njihovo poudbo.

Cen Ji Izjemno stanje v Rodeziji

London, 25. sept. (Tanjug) — Skopa in cenzurirana poročila iz Salisburyja in Ngrade, glavnih mest Severne in Južne Rodezije, kažejo, da je v tej britanski koloniji prišlo do novega stavkovnega va-la. Razen rudarjev, ki stavkajo v Severni Rodeziji že več kot štiri-rtinajst dni, je začelo zdaj stavkati še 22.000 železničarjev. Oboji terjajo boljše delovne pogoje in vi-šje meзде.

Oblasti so razglasile pripravno stanje in so mobilizirale 600 poli-cijskih rezervistov v Južni Rodez-iji za pomoč belcem in stavkoka-zom, da bi na ta način ohranili promet na najvažnejših progah. Spopadov doslej ni bilo. Policija je aretirala šest domačinov, ki pa »niso vidnejši voditelji stavke«.

Povečanje delovne storilnosti, zboljšanje kakovosti in znižanje pro-izvodnih stroškov bi morali po mnenju tega doslej na podlagi nove tehnike, modernizacije opreme ter uporabe najnovejših pridobitev znanosti in najnovejših izkušenj. »Pravni položaj podjetij pa ne dopušča, da bi to ope-rativno dosegli.« Skvirjenko se vprašuje, zakaj ne bi dovolili podjetju, da bi na nekaterih področjih ob pomoči projektantskih organizacij sestavljala in potrjevala projekta o rekonstruk-ciji podjetja, o demontranju nepo-

Z VSEH STRANI SVETA

KITAJSKA OBISK JAPONSKIH MLADINCEV Peking, 25. sept. (Nova Kitajska). Na povabilo Vsekitajske mladinske federacije je prispela v Peking skupina 22 japonskih mladincev. Na železniški postaji so jih pozdravili predstavniki kitajske mladine in Vsekitajske študentske federacije.

nadskemu poslanstvu v Bejrutu, je re-čeno, da dobava vojnih letal Izraelu vsekarer ni »prijateljskega poteka kanad-ske vlade nasproti Siriji in drugim arabskim deželam.«

SIRIJA PROTEST V OTTAWI Damask, 25. sept. (AP). Vlada je protestirala pri vladi v Ottawi zaradi kanadskih dobav reaktivnih letal Iz-raelu. V protestu, ki so ga izročili ka-

ZDA VPRASANJE ATOMSKEGA SODELOVANJA Z ZSSR Washington, 25. sept. (Reuters). Pred-stavnik zunanjega ministrstva je izjavil, da so ZDA in ZSSR izmenjale spome-nice o izkoriščanju atomske energije v miroljubne namene. Ameriško notu so izročili sovjetski vladi že prejšnji me-sec, medtem ko je sovjetsko notu od-pravnik poslov sovjetskega veleposlan-stva včeraj izročil ameriški vladi. Obe noti bosta objavljene.

ODLIKOVANJE SKLADATELJA SOSTAKOVICA Moskva, 25. sept. Radio poroča, da je Predzidij Vrhovnega sovjeta odlikoval sovjetskega skladatelja Dimitrija Sosta-koviča ob njegovi 49. letnici z Redom Lenina.

Naši poslanci so se vrnili iz ČSR Beograd, 25. sept. (Tanjug) — Delegacija jugoslovanske Zvezne ljudske skupščine, ki je bila tri tedne na prijateljskem obisku v ČSR, je danes popoldne z letalom odpotovala iz Prage. Na praškem letališču so jo ob odhodu pozdravili podpredsednika ljudske Valo, ministra Zatloukal in Vlasa ter jugoslovanski veleposlanik Marko Nikezić.

Podpredsednik skupščine Valo je imel krajši govor, v katerem je zaprosil jugoslovanske parlamen-tarce, naj sprostijo juvaški jugo-slovanskim narodom pozdrave in želje češkoslovških narodov za nadaljnje uspehe v izgradnji so-cializma. Vodja jugoslovanske delegacije predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marini-ko se mu je prisrčno zahvalil. Nocoj se je delegacija vrnila v Beograd. Na zemunskem leta-lišču so jo sprejeli naši skupščin-ski voditelji in nekateri člani Zveznega izvršnega sveta

Z R N A I Z N A Š E G A K M E T I J S T V A

Jugoslavija raziskuje možnosti za uporabo atomske energije v kmetijstvu

Na Zahodu in na Vzhodu se že dalj časa ukvarjajo s problemom uporabe atomske energije v kmetijstvu.

Ko so proti koncu vojne leta 1945 vrgli prve atomske bombe na japonski mesti Hirošima in Nagasaki za ceno velikih žrtev, ubitih je bilo nad 200.000 ljudi.

Znanstvena dognanja na tem polju so pokazala, da obeta uporaba nuklearne energije pravi revolucionarni preobrat pri pridelovanju kmetijskih rastlin.

Tudi naša država je pričela raziskovati uporabo atomske energije v kmetijstvu. Iz statističnih podatkov je razvidno, da z osvojitvijo novih površin, kakor tudi z uvajanjem raznih agrotehničnih ukrepov glede na naše podnebje in ekološke razmere (zlasti velika sušna področja), v večini primerov ne moremo pričakovati večjih skokov v naši kmetijski proizvodnji.

Radioizotopi bodo odigrali tudi zelo važno vlogo pri raziskovanju zemljišč in izkoriščanju umetnih gnojil. Tako so radioizotopi pokazali, da koruza na primer izkorišča fosfor v prvem razvojnem obdobju, krompir pa med vso vegetacijo.

22%, grašice za 50%, soje za 53%, paradižnika za 38%.

Radioaktivna izžarevanja povzročajo poleg povečanih pridelkov tudi tako imenovane mutacije pri rastlinah, ki dajo popolnoma nove sorte.

Nuklearna izžarevanja uničujejo tudi različne škodljivce v skladiščih in na rastlinah. Veliko poizkusov v laboratoriju in pri-

V kemijskem laboratoriju inštituta »Boris Kidrič« v Vinčici

rodi je dalo izredne rezultate. To je zlasti razveseljivo, kajti razni škodljivci letno uničujejo toliko kmetijskih izdelkov, da bi lahko z njimi prehranili 150 milijonov ljudi letno.

Radioizotopi bodo odigrali tudi zelo važno vlogo pri raziskovanju zemljišč in izkoriščanju umetnih gnojil.

iskovanju zemljišč in izkoriščanju umetnih gnojil. Tako so radioizotopi pokazali, da koruza na primer izkorišča fosfor v prvem razvojnem obdobju, krompir pa med vso vegetacijo.

Z uporabo nuklearnih žarkov bomo lahko slaba krmila spremenili v krmila visoke vrednosti. Tudi tu so doseženi odlični rezultati.

REVOLUCIJA PRI KONSERVIRANJU ŽIVIL

Prava revolucija pa je dosežena z radioizotopi pri konserviranju prehranskih predmetov. Pri nas se zaradi skladiščne kvaritve veliko živil rastlinskega in živalskega porekla. Radiocesium in radiostromcij popolnoma očuvata pred kvarjenjem

iz naših VASI

VEČ JAJC IN ŽIVINE KOT LANI

V radgonski občini kosečereja lepo napreduje. V Podgorju na področju zadruge Gornja Radgona redijo še skoraj samo kokoši štajerske pasme in tudi v drugih krajih si utira pot štajerska pasma.

DREŽNIŠKA ZADRUGA SKRBI ZA NAPREDEK ŽIVINOREJE

Drežnica je vas pod strminami Krna, kjer raste prečično koruza in krompir. Vse, če celo najhujše strmine, kosijo ali požanjejo in poposejo. Poleti pa imajo skoro vso živino na planinah.

pri navadni temperaturi krompir, repo in druge gomoljnice. Zadostujejo za minimalne količine radioizotopov, da ohranimo v skladiščih grozdje, sadje, povrtnino, jajca in mleko.

Človek pa lahko od nuklearnih žarkov tudi umre, zato vzporedno s tem raziskovanjem proučujejo, kako bi zaščitili človeški organizem pred radioaktivnimi žarki.

Ing. Kincl Vladimir

IZ MALIH PARCEL RASTE NAPREDNO GOSPODARSTVO SELGE

Izmed kmetijskih gospodarstev v občini Lenart je predvidevati uspešno gospodarjenje v letošnjem letu samo Kmetijsko gospodarstvo Selce. Ali je bil letni proizvodni in finančni načrt kmetijskega gospodarstva Selce realen? Če je bil, zakaj tudi osrednja kmetijska gospodarstva ne morejo gospodariti uspešno?

O realizaciji letnega gospodarskega načrta je upravnik dejal, da je zaradi spomladanske pozebe in neugodnega vremena proizvodnja nekoliko manjša kot so predvideli. Dohodki pa bodo v zvezi temu večji od predvidenih, ker so prodajne cene znatno višje.

Zaradi spomladanskega in poletnega deževja so tudi proizvodni stroški nekoliko večji od predvidenih, vendar po dosedanjem stanju ne bodo preseglili dohodkov. Tako bo ostalo sorazmerje med dohodki in izdatki približno tako, kakor so predvideli v letnem gospodarskem načrtu.

Kaj določa ta načrt? Kmetijsko gospodarstvo Selce je poizkusno posvetilo, zato še ni obremenjeno z vsemi družbenimi dajatvami. Letni načrt pa predvideva toliko dohodkov, da bi lahko obrabljali tudi amortizacijo in druge obveznosti, ki jih imajo urejena gospodarstva.

115 RAZTRESENIH PARCEL ZDRUŽUJEJO V TRI KOMPLEKSE

Združno kmetijsko gospodarstvo Selce ima 150 ha obdelovalne zemlje, ki je bila pred leti, ko so ga ustanovili, v 115 ločenih parcelah. Dovolj je že znano, da je na malih parcelah teže gospodariti kot na velikem zemljišču.

Gospodarstvo arondirajo in zamenjajo ter nakupom in odprodajo. Vzlic raznim težavam, ki jih delovni kolektivi nekaterih kmetijskih gospodarstev imenujejo nepremagljive, so doslej zamenjali okoli 40 ha zemljišč. S tem so povežali tudi mnogo svojih raztresenih parcel in tako v glavnem odpravili težave, ki jih povzročata razdrobljeno gospodarstvo. Arondirali bodo še na prejšnjem, dokler ne bodo združili vsega posestva v tri velika zemljišča.

PREUSMERITEV NA SADRŽAJSTVO

Hribovito področje Selce je bolj ugodno za sadjarstvo kot za poljedelstvo. Vzlic temu ima kmetijsko gospodarstvo samo 14 ha starih manjših sadovnjakov z močno pomešanimi sortami sadja. To podružuje oskrbo sadovnjakov in obiranje sadja. Zato so sklenili, da bodo zadržali sadovnjake obnovili, zraven pa uredili še nove plantažne nasade. Poljedelstvo bodo popolnoma opustili in se preusmerili na sadjarstvo, vinogradništvo in živinorejo.

Za nove sadovnjake so najeli investicijski kredit. Ker imajo lastno drevnico in so šteditli sredstva, so posadili med jablanami še breskve, ki začnejo roditi kmalu. Ko se bodo jablane razrasle, se bodo breskve že izrodile in jih bodo lahko posekali. Seveda bodo dale do takrat lepe dohodke.

Med sadne nasade so posadili tudi vrtno jagode. Na enem hektaru so letos pridelali 4000 kg jagod in so jih prodali po 110 dinarjev za kilogram. S temi dohodki so vzdrževali še 4 ha mlajšega jagodovega nasada, ki bo dal v prihodnjem letu že normalni pridelek.

Ce ne bi bilo tako deževno vreme, bi letos pridelali okoli 3000 kg več jagod. Za živino so zgradili velik sodoben hlev, v katerem je prostora za 50 glav.

Sorazmerno najmanj so doslej napravili za izboljšanje vinogradništva. Imajo samo 7 ha vinogradov, ki so skoraj vsi mešani in celo samorodnice so vmes. Vsega pa ne morejo spraviti, kljub temu da so doslej najeli že okrog 40 milijonov din investicijskega kredita.

Kaj delamo TA TEDEN V KMETIJSTVU

V sadjarstvu nadaljujemo s obratovanjem sadja in okopavanjem kolobarjev okoli dreves. Kdor se zanima za prodajo sadja, naj si nabavi navodila o standardnih kvalitetah svežega sadja, ki se dobe pri kmetijskih združenjih. Obiranje namiznih sort grozdja se zaključuje. Pripravimo kleti.

V poljedelstvu je treba končati setev ozimne rži in ozimnega ječmena. Zemljo za setev ozimne pšenice je treba pazljivo pripraviti. Pognojimo s fosforjem, kalijem in s nekaj dušičnega gnojila. Jeseni gnojimo z 2/3 skupno količine, a spomladi še z ostalo tretjino

gnojil. Setje s strojem. Oberite zgodnje sorte koruz. Pred branjem koruze si izberite na polju lepe in zdrave rastline, s katerih oberite storže. Od teh storžev si obdržite samo najbolj tipične za tisto sorto za seme v prihodnjem letu. Listje na krmni pesi lahko odtrgate samo v skrajni sili, isto velja za sekane žgornjega dela stebel, ker to ni v prid rastline, če se ni dozorela.

Zaradi razmeroma suhega vremena so se travniki ponekod slabo obrabli. Kljub temu bomo pričeli s pašo, dokler je trava še mlada in vsebuje dovolj beljakovin. Da pa bo živina čim dalje uživala ugodnosti, ki jih daje sveža kрма, čist zrak, gibanje in sončna svetloba, bomo pustili, da se le delno nasiti na pašo, v hlevu pa jo dokrmilujemo s suho krmno. S tem preprečimo driske pri živini, zaradi mlade pašne, pokrmili pa bomo lahko tudi slabše seno ali slamo, ne da bi padla mlečnost krav. Odrežimo in sežigamo vse zapredke zlatnice. Uničujemo gobarjave legla. Maline poskropimo s 1% bakrenim apnom ali 1% bordskega brozga. Proti sivi plesni grozdja škropimo s 0,5% raztopino m-zavega mila. Grozdnega sukata zatiramo z Lindanom.

Kmetijski inštitut Slovenije

Letos spomladi je posejal 4 ha hibridne koruze, ki obeta zelo lep pridelek. Po sedanjih ocenah pričakuje, da mu bo dal en hektar povprečno 45 stotov koruze v zrnu. S koruzo je delal tudi potkuse, zato je razne parcele pognojil z različnimi količinami umetnih gnojil. Prihodnje pomlad namerava sejati tudi druge sorte koruze, da bi ugotovil, katera v tamkajšnjih naravnih razmerah najbolje uspeva.

Markovič je letos posejal tudi štiri in pol hektare angleške ljujke za pridelovanje travnega semena. Od tega pričakuje mnoge več dohodkov kot od žit. Ti uspehi bodo močno vplivali na sosednje kmetovalce, ki že sedaj mnogo razpravljajo o Markovičevih »novotarijah«.

GOVEDO OPERIRA NA DOMU

Občinski veterinar v Mozirju tovariš Pešec, že dalj časa samostojno operira govedo na žolodcu, kar v hlevu kmetijske živine. Tamonjli živinorejci so s tem mnogo pridobili, saj jim ni treba več goniti goveda v 40 km oddaljeno veterinarsko bolnišnico v Celju. Veterinar je opravil že več takšnih operacij, ki so se mu do sedaj vse posrečile. Kmetje so mu za njegovo strokovno pomoč v resnici hvaležni.

Kmečko prebivalstvo goriškega okraja uživa premalo zelenjave

V goriškem okraju so lani pridelovalci za lastne potrebe uporabili komaj blizu 736 tisoč kilogramov zelenjave, vtem ko bi normalna potrebnja leto skupaj s krompirjem

Prehrana kmečkih ljudi je večidel premalo pestra in slabo pripravljena. Hrana je domala vsak dan enaka: skoraj zmerom so testenine, močnate jedi, krompir in morda enkrat ali dvakrat na teden obrok mesa.

V goriškem okraju je zlasti premajhna potrošnja zelenjave, čeprav jo zaradi ugodnega podnebja in talnih razmer pridelujejo v velikih količinah. Doslej je zaradi raznih razlogov vsako leto precej zelenjave tudi propadlo. Premajhen smisel za uživanje zelenjave izvira še iz pred vojne, ko so bili pridelovalci zaradi slabih gmočnih razmer prisiljeni večino pridelka prodati, deloma je krivo tudi premajhno splošno in strokovno znanje gospodinj, ki znajo pripraviti le omejeno število raznih jedi in zelenjave.

Lani so na okrog 450 ha površine (vendar so dejanske površine vrtnice večje, ker pridelovalci goje vrtnice tudi kot vmesne in strniščne posevke in med vrstami mlajših sadovnjakov ozroma vinogradov), pridelali po nepopolnih podatkih okrog 4 milijone 500 tisoč kg rane zelenjave.

Na enega prebivalca v okraju odpade sedaj komaj 40 kg. v površine posejane z zelenjavo, kar je premalo, ker velike količine vsako leto izvozijo v tujino ali prodajo v domačih središčih. Lani so prodali izven okraja 3 milijone 856.000 kg zelenjave, domači prebivalci pa so je porabili komaj nekaj nad 736 tisoč kg. Če vzamemo za mero manjše strokovnjakov, da ena oseba potrebuje vključno s krompirjem letno 180 kg ze-

lenjave ter predpostavimo, da odpade na krompir 100 kg, tedaj bi za normalno prehrano prebivalstva v goriškem okraju potrebovali najmanj 9 milijonov 40.000 kilogramov zelenjave na leto — se pravi, da bi bila celotna sedanja proizvodnja mnogo premajhna.

V južnem delu goriške pokrajine so med obema svetovnjima vojnama pridelovali velike količine zelenjave, ki so jo prodajali v Trst, Gorico, Videm in druga večja potrošna središča. Po zadnji vojni je nova razmejitev odrezala Goriško od bližnjih tržišč, vtem ko se je tudi možnost prodaje v osrednjo Slovenijo zaradi oddaljenosti, slabih prometnih zvez in delno neuradne trgovine, občutno zmanjšala.

Vsi omenjeni činitelji so seveda v znatni meri vplivali na pridelovanje zelenjave, ki se je precej zmanjšala. V zadnjem času se je zaradi ugodnejših razmer na trgu zanimanje kmetovalcev, znanih po strokovni usposobljenosti za gojitve zelenjave, spet začelo večati in se stanje v tem pogledu postopoma izboljšuje. Marsikje so začeli spet obnavljati zapuščenih vrtno okrog hiš, ki so bili dolga leta skoraj neobdelani. Posebno je to vzpodbudno za Breginjaki kot na Kobariškem, kjer je bila prehrana ljudi v preteklosti zelo slaba in enolična, ter so prebivalci uživali zelo majhne količine zelenjave. Lepo so vrtno okrog hiš uredile in jih posajale z zelenjavo tudi žene v Bukovici pri Gorici. M. D.

Zgodba od dveh sinovih

Disertacija za prvi letnik kmetijske nadaljevalne šole

njene dobrote in slabosti, zapisal kolobar in podatke o gnoju in umetnih gnojilih. Postal je geolog in kemik.

Sadil in obrezoval je dreve, vinsko trto, kopal vrt in sekal les v gozdu. Postal je sadjar in vinogradnik, vrtnar in gozdar, naravoslovec s srcem in razumom.

Redil je govedo in konje, svinje in ovce. Vozil je s konji, molzel kravo, kral svinje in strigel volno ovcam, zredil živino in jo varoval boleznim. Bil je delavec in živinodržavnik.

Nekoč je rekel: »Ko bi imel Milkovo pamet, bi se mi boljše godilo, manj bi trpel in več pridelal.«

Sinova sta umrla. Za njima sta prišla nova fanta: Franc in Mirko. Starsa zgodba se je ponavljala.

V pričakovanju vesele trgatve: letos bo vinska kapljica slajša kot lani, saj ni dvoma, da bo vztrajno jesensko sonce obogatilo grozdje s sladkorjem

mojstrskega priznanja, lahko so geologi, vremenoslovci, kemiki, naravoslovci, delavci in pridelovalci živil. Toda kajni? Če na Močilnikovem in gospodarstvenem preveč zabite, gre dobro, če je v resnici zanič, gre slabo. Šentflorijana ni več, narohesvet pa se še ni postavil čisto za nogo.

Tole disertacijo za prvi letnik postojavnega kmetijsko-nadaljevalne šole sem napisal jaz, zadnji Močilnik, ki mi nekateri še vedno pravijo, da sem zabit. Menim, da bodo Močilniki napredni gospodarji samo tedaj, če bodo morali hoditi v šolo. Če bodo pokazali sprječevalo, ko bodo dobili zemljo v obdelovanje. Delo na Močilnikovi zemlji ni nič lažje, kot v čevljarski delavnici, kjer mora v kotu viseti mojstrsko sprječevalo. V Močilnikovi hiši še ne visi. Jaz, zadnji Močilnik, gospodarim po svojih močeh. Bojim se, da bo naslednji Močilnik pljencec in lenuh, zabit in nemaren gospodar. Vsa Močilnika mora pridelati kruh, od njega živino, mar ne? Kruh pa je lahko velik ali majhen. Močilniki bi morali dati velike hlebe. In jih bodo, če bodo hodili v šolo, če bodo najprej vajenci in šele potem mojstri. Zjad postanejo mojstri čez noč, drugate pa so vajenci do smrti.

Tako pravim jaz, zadnji Močilnik. Kaj pa vi?

»MI SMO SAMO TRGOVINA...«

V Mariboru že nekaj let s spremenljivo srečo posluje trgovsko podjetje »Povrtina«. V raznih delih mesta ima 12 prodajalnih, ki prodajajo kupcem razno sočivje in opravijo mesečno okrog 8 milijonov prometa. Vsota je za trgovsko podjetje precej majhna, zaradi česar nastajajo pri poslovanju mnoge težave. Zaradi majhnih lastnih sredstev s težavo vzdržujejo lokale, avtomobile in se lotevajo sodobnih preureditev v prodajalnih.

ZAKAJ DRAŽE V PRODAJALNI KOT NA TRGU?

Niso redki primeri, ko je sočivje v prodajalni »Povrtine« dražje kot pri zasebnikih na živilskem trgu, ali v zadrugah prodajalnih. Do tega pride, ker podjetje nakupi večje količine artiklov po enotni ceni, medtem pa cene na tržišču nihajo in se ravnanje po ponudbi in povpraševanju. Tako se zgodi, da zasebniki in zadruga znižajo ceno določenim artiklom, ker jih je na trgu dovolj, podjetje pa tega ne more, ker bi šlo pod nabavno ceno in s tem ogrozilo svoj obstanek. Razen tega vplivajo na cene tudi povpraševanje in zmanjšanje količin blaga, ki nastane med nabavo in prodajo. V večini primerov so cene iste. Če so kdaj nižje, je to bolj izjema, kot pravilo.

Praven bi si zastavil vprašanje, v čem je koristnost in perspektiva takega poslovanja, si je treba ogledati pridelovalce sočivja.

POMANJKANJE NAČRTNOSTI IN VOLJE DO PRIDELOVANJA SOČIVJA

Zasluga »Povrtine«, ki jo je treba poudariti, je vsekakor ta, da skrbi za sočivje tudi tedaj, ko zasebniki na živilskem trgu odpovedo. Razen tega dobavlja blago, ki ga v mariborski kmetijski okoliščini ni mogoče pridelovati. S tem se sicer ukvarjajo tudi nekatere druge kolonialne trgovine, kar pa ne zmanjša pomena rednih dobav »Povrtine«. Mnogokrat pa gre tudi za uvoz sočivja iz drugih krajev, ki bi ga zlahka pridelovali v neposredni bližini mesta. Zadruga in kmetijska gospodarstva so zaenkrat še zelo

Na Primorskem se bo začela trgati

Po zadnjih podatkih kmetijskega laboratorija Oloke in zadruga zveze v Novi Gorici gozdje lepo dozoreva in vsebuje izbrane sorte že od 18 do 24% sladkorja. To so predvsem sorte tokaj, malvazija, sivi burgundec (pinot), merlot, barbera in druge. Največ sladkorja vsebuje sorta sivi burgundec, in sicer od 22 do 24%. Nekoliko manj sladkorja, in sicer od 18 do 18% vsebuje rebula in druge pozne sorte, vendar je treba upoštevati,

Previsoke cene zdravstvenih uslug

Pred nedavnim je bilo v Novi Gorici zasedanje skupščine okrajnega Zavoda za socialno zavarovanje, na katerem so spričo že v prvem polletju motenosti priložnostno sprejeli sklep, po kateri se odmerja stopnja posebnega prispevka za zdravstveno zavarovanje. Vsa podjetja, pri katerih je število obolanih za 0,4% višje od povprečja, bodo morali plačevati 4% dopolnilnega prispevka. Razpravljali so tudi o cenah raznih zdravstvenih uslug, ki jih zavod plačuje ambulantam in bolnišnicam. Pri sorazmerje med dejavnimi in odobrenimi cenami, zaradi česar so skoraj vse zdravstvene ustanove suficne, medtem ko zavod, ki je njihov glavni plačnik, pa izkazuje precejšen primanjkljaj. Potrebna bo zato revizija in vključitev nen zdravstvenih uslug pri vseh ambulantah in bolnišnicah na področju zavoda.

Deset novih avtobusov za podjetje »Avtopromet« v Novi Gorici

Avtoprevozniško podjetje »Avtopromet« v Novi Gorici je te dni kupilo deset novih modernih, slovenskih avtobusov domače znamke PAV. Z njimi se običajno modernizirani prevozniki park obdobja. Hkrati so enako število starih in izrabljenih avtobusov izločili iz prometa in jih prodali. Nova vozila je v kratkem 198 milijonov dinarjev, v kolikoli pa podjetje menda nabiti z njimi upostavilo nekaj novih zvez s sodobnimi italijanskimi obmojnimi kraji.

Gostinski obrati imajo spet dovolj belega kruha

Lani in nekaj mesece letos v gostinskih obratih na Goriskem in Tolminskem zaradi pomanjkanja bele dovolj kruha iz te moke. Zdjaj pa je kruha dovolj ponudbe moke belega stičja. Okrajna gostinska zbornica v Novi Gorici je te dni a posebno okrožno naročila gostinski obratom in podjetjem, naj naročijo dovolj belega kruha oziroma moke, da bi lahko ustregli vsem željam gostov. M. D.

Nova šola v Travi

Delo pri gradnji novega šolskega poslopja v Travi poteka zadovoljivo in upajo, da bo šolsko poslopje pod streho do konca leta. Šolsko poslopje v Travi bo imelo dve učilnici, družinsko stanovanje, dve samski stanovanji in dva prostora za kabinet. Kot mnenje, bodo novo šolsko poslopje lahko uporabljali drugo šolsko leto. -v-

daleč od sodobnega vrtičkarstva. Čeprav je tu in tam, zlasti pri organizaciji zadrug, opaziti že razveseljive spremembe. Nekatere zadruga so se tudi že odločile za lastne prodajalne, kjer prodajajo sočivje in druge poljske pridelke. Zal jih mnogokrat pri tem vodijo »trgovski račun« in manj tako imenovani interesi »intervencije«, o katerih smo pred leti mnogo govorili. Vendar je treba reči, da na splošno zadruga in še posebno kmetijska gospodarstva ne kažejo preveč zanimanja za pridelovanje sočivja. Iz njihovih proizvodnih načrtov je mogoče razbrati, da dajejo vrtičkarstvu in povrtinarstvu zelo majhen pomen. Mnoga se s tem sploh ne ukvarjajo, ker so jim zanimivejši »bolj vredni pridelki«. Za nekatere ni nič nenavadno, če svoje vrtove in zemljišče za pridelovanje povrtine oddajo v najem privatniku, češ »da je zanje nerentabilno«. In potrošniku, ki bi sklepal po tej analogiji, se lahko »ubogi« vrtičkar samo smili, ker je prevzel »dolgove« in »nerentabilnost« na svoja ramena. Seveda ni tako, kajti znano je, da so zasebni vrtičkarji dobro stoječi obrtniki, ki s pridom okoriščajajo stanje, kakršno je zdaj v pridelovanju sočivja.

TRGOVINA ALI PROIZVODNJA?

Glede na stanje, kakršno je zdaj, bi bilo več kot nujno, da bi zadruga in kmetijska gospodarstva s primernimi ukrepi in načrti zadoščili za proizvodnjo sočivja. Sodiimo, da tako »posogajne« v proizvodnjo kmetijskih gospodarstev, ki so doslej zanemarila in zapostavila to panogo, ne bi nikomur škodilo, temveč samo koristilo. S tem v zvezi pa se nehoti vsiljuje vprašanje prodaje sočivja. Navedeni primeri iz poslovanja »Povrtine« dovolj govorno povedo, da s prodajo ni vse v redu (vzdrževanje višjih cen, dovažanje blaga iz oddaljenih krajev itd.). Normalno bi bilo, da tisti, ki proizvajajo, sočivje tudi prodajo. S tem bi preprečili kvarjenje blaga, ki nastaja zaradi prevoza, vskladiščenja in manipulacije. Blago bi moralo priti na trg od pridelovalca, s čimer bi

da te sorte dozorejo približno 15 dni pozneje.

Sodiijo, da se bo na Primorskem trgati v večjem obsegu začela sredi prihodnjega tedna. Pridelku je že začela škoditi suša in gozdje zaradi pomanjkanja dežja zlasti v Vipavski dolini bolj počasi in slabše dozoreva.

V gornji Vipavski dolini pričakujejo letos za okrog 20 odstotkov večji pridelok od povprečnega. Vinogradniški strokovnjaki sodijo, da bodo Brici letos pridelali od 400 do 450 vagonov vina oziroma okrog 50 hektolitrov na hektar površine. Na bolj urejenih in oskrbovanih vinogradih v prisojnih legah v Medani in drugod pa naj bi znašal pridelok od 80 do 100 hl vina na hektar. Na državnem posestvu v Vipolzah pričakujejo, da bodo pridelali okrog 100 hl malvazije na hektar. To je rekorden pridelok, ki presega povprečja tudi najbolj razvitih vinogradniških dežel. V povprečnih letnih na Goriskih Brdih pridelajo okrog 350 vagonov vina ali od 35 do 40 hl na hektar.

Na Ravnah »vse po starem«

Zjutraj, ko sonce še ne prodre skozi belo kopreno meglico, izstopimo iz koroskega vlaka. Ravne. Trop solarjev si utira pot skozi megle proti gimnaziju. Za vlakom, ki oddrda proti Prevaljam, na polni dolino zamolkel hrup žerjavov, transporterjev in strojev velike kljarne. Na drugi strani Meže se stare guštanske hiše zvedavo stiskajo druga k drugi, podobno kot gospodinjice, ki prihajajo na cesto po svojih opravkih s kanglicami, košarami in cekarji. Pozdravi, nasmeh, jeza, vljudnost, tako kot povsod.

»Kaj je novega v Ravnah?«

»Nič, vse po starem!« Ne verjemite Ravencu, ki se hoče tako izmazati. Dovolj je novega. Seveda je tudi kaj starega in če bi Ravencu dali prav na njegov odgovor, velja to samo za tisto poslopje, ki se ga »mladotletni meščani« sramujejo. Škoda, da se moramo srečati prav z njim. Stoji pač pred vrati novega koroskega mesteca; trmasto in vztrajno kljubuje vsem protestom, mpozničnim sestankom, tihim posvetom. načrtom in željam. Pravijo mu: železniška postaja. Ta naziv je vsekakor pretiran in preveč imeniten za majhno leseno utico, pravzaprav ptičnico, ki lahko sprejme kakih petnajst ljudi. Na ravenski postaji pa vstopi

tudi odpadla nevarnost, da se kopicijo tvegane zaloge in blago kvari. Najbolj ugodno bi se to odražalo v cenah, ki bi se gibale po ponudbi in povpraševanju. To pomeni, da bi bilo treba v trgovini z zelenjavo marsikaj spremeniti. Razen proizvajalcev, ki naj bi posamično ali skupno vodili svoje prodajalne, bi lahko tudi manjše trgovinice s pavšalnim davkom zajemale tisto blago, ki ga je v malem dovolj dobiti pri vrtičkarjih in kmetih na podeželju. Na vsak način pa bi bilo prav, ko bi tekla prodaja na živilskem trgu takoj s kamionov v roke potrošnika. Nevarnosti okužbe s sočivjem ne bi bile nič večje in nič manjše kot pri sedanjem poslovanju, saj mora biti vsak potrošnik poučen, da je treba sočivje pred uporabo oprati. S tem v zvezi se končno še poraja vprašanje, ali je poslovanje »Povrtine« v takih pogojih potrebno in če ga ne bi kazalo prilagoditi razmeram in novim zahtevam. -vd

Ieseni pa krepko naprej

Ko presojava zamisel o sistematični izobrazbi in vzgoji vseh članov delavskih svetov in upravnih odborov v podjetjih obsevnostjo okrajnih delavskih svetov, da so teološki spomladanski in poletni seminarji prinesli kaj lepe sadove. Čeprav so se sindikalne organizacije v posameznih občinah privkrali znašle pred takšno obliko izobraževanja, so svojo nalogo bolj ali manj zadovoljivo opravile. To velja v prav posebnih meri za Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Radeče, medtem ko so v ostalih štirih občinah nekako skromneje zastavili prve korake za to prav važno delo.

V vsem okraju so doslej organizirali 23 tridnevni seminarji za člane delavskega samoupravljanja. Večina seminarjev je bila v vseh treh industrijsko-promotivnih revirjih. V celoti se je seminarjev udeležilo 1096 članov delavskih svetov in upravnih odborov. Ti tovarjari in tovaršice so v treh dneh ob štirih predavanjih in razgovorih brez dvoma bliže in globlje spoznali in doumli bistvo delavskega samoupravljanja, zlasti glede teoretično-družbenih osnov in razvoja samoupravljanja v zadnjih letih. Znanju, ki so si ga v dosedanjih seminarjih pridobili in na katero bodo mogli s pridom nasloniti vsa svoja razmišljanja in razglabljanja o samoupravljanju, pa bi kazalo nujno dodati še vse tisto praktično vsakdanje znanje, ki ga član samoupravljanja prav tako neogibno potrebuje, ko se pripravlja na zasedanje delavskega sveta in ko potem na tem zasedanju sodeluje. Če namreč za znanje o tistem praktičnem mehanizmu, ki daje zasedanjem delavskih svetov obliko in potek, gre za nekatere značilne prijeme, ki jih morajo biti več vsak dober član samouprav-

Z ZASEDANJA OLO KRANJ

O pritožbi stanovanjske zadruga Iskra II

KRANJ, 15. sept. — Na današnjem zasedanju OLO Kranj so obravnavali predvsem obče zadeve. Na ločenih sejah sta oba zbora soglasno potrdila statut obrtne zbornice za okraj Kranj in statut gostinske zbornice za okraj Kranj. Oba statuta bi bile treba prilagoditi novemu teritorialnemu obsegu, ki je nastal po združitvi bivših okrajev Radovljica in Kranj.

Po živahnejši razpravi sta morala ugoditi pritožbi stanovanjske zadruga »Iskra II« zoper odločbo ObčLO Kranj, s katero le-ta ni potrdil omejenih stanovanjske zadruga. ObčLO Kranj je zavrnil pravila stanovanjske zadruga »Iskra II« z utemeljitvijo, da gre v tem primeru za popolnoma individualno gradnjo in so posamezne hiše, raztresene v docela različnih področjih (Klanec, Zlato polje, Primskovo, Cirče, Stražišče in celo na Korci). Ljudski odbor pa predvideva posebne ugodnosti (brezplačna izdelava načrtov, dodelitev zemljišča, ureditev naselja, zgraditev celotnih ko-

Boj proti raku v Trbovljah

Nedavno je bil na Občinskem komiteju ZKS v Trbovljah skupni sestanek predstavnikov oblasti, zdravstvenih delavcev in množičnih organizacij. Na tem sestanku so navzoči razpravljali o zdravstvenem stanju prebivalstva v občini Trbovlje, hkrati pa so pregledali obolenja in umrljivosti v letu 1955 na območju bivšega okraja Trbovlje.

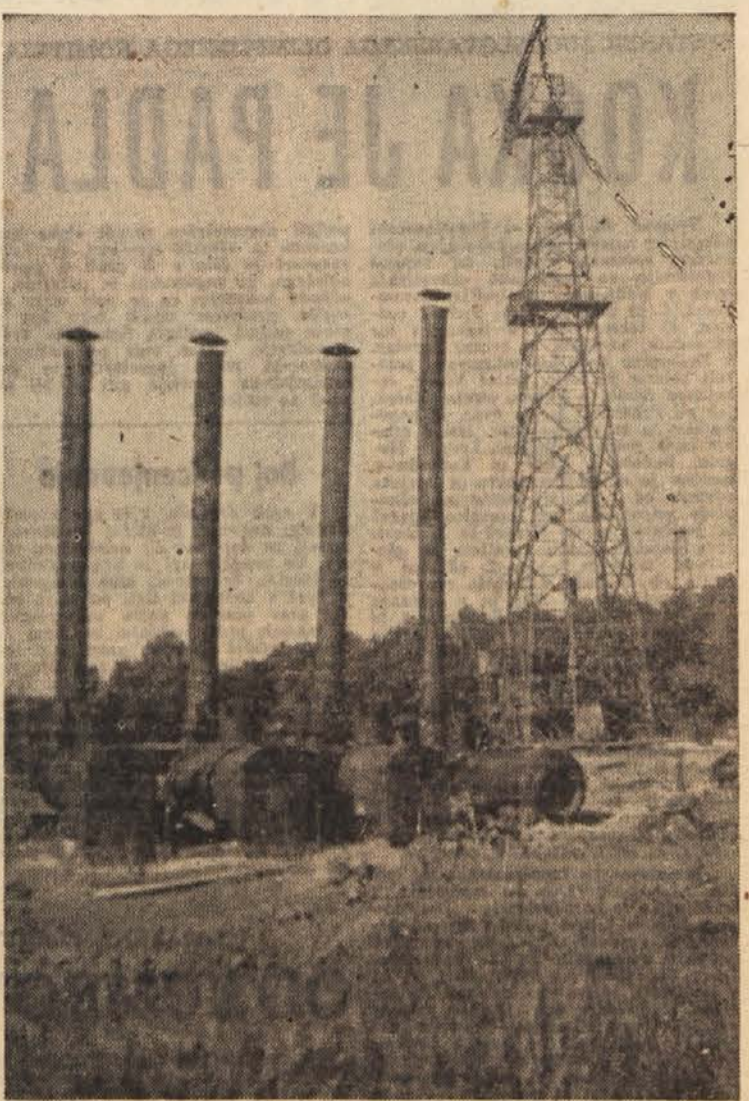
Statistični podatki so pokazali zlasti pri nekaterih boleznih precejšen porast raznih obolen zlasti rakastih. To narekuje, da bo treba s ustreznimi ukrepi omajati njih število. V bivšem trbovlskem okraju je umrlo v preteklem letu 364 ljudi. V Trbovljah 164 ljudi, v Hrastniku 49, v Zagorju 100, in v Radečah 51. Največ ljudi je umrlo od starosti in zaradi kroničnega vnetja srčne mišice in to 127. Na drugem mestu je umrljivost zaradi nekaterih obolenj: V Trbovljah 18, v Zagorju 21, Hrastniku 5 in v Radečah 6. Torej je umrlo za rakom v preteklem letu v okraju Trbovlje 59 ljudi. Glede na visoko umrljivost, ki jo povzročajo rakasta obolenja, so na tem sestanku sklenili, da bodo organizirali v trbovlski občini akcijo »Boj proti raku«. Prvi del akcije bo obsegal zdravstvena predavanja o raku. Razen tega bodo predvajali tudi film o raku »Jutri bo že prepozno«. Drugi del akcije bo obsegal zdravniške preglede žensk. Finančna sredstva za izvedbo te akcije je dal na razpolago Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Trbovljah. A. M.

Zemeljski plin v Filovcih že uporabljajo

Po odkritju nafte v bližini Filovcev letos v maju so pospešili raziskovalna dela severovzhodno od vasi. Od takrat pa doslej so pripeljali na to področje še tri vrtnale stolpe, za četrtega pa pripravljajo temelj. Nove vrtnale garniture dovažajo postopoma, ker je s pripravami dovoznih cest in temeljev mnogo dela, prav tako pa tudi z montiranjem stolpov. Prvi vrtnali stolp, ki so ga postavili v letošnjem poletju, je že izvrtil vrtno do določene globine, drugi je začel vrtati pred tedni, tretji pa bo kmalu. Rezul-

Iz Slovenskih Konjic

Na gospodarski razstavi v Slovenskih Konjicah bo razen ostalih razstavalcev prvič razstajal svoja dela akademski slikar Alojz Zavolavšek, ki je bil v začetku letošnjega šolskega leta namenjen na nižji gimnazij kot profesor. Pokazal bo okoli 30 svojih del, med katerimi jih bo 14 v olju, ostalo pa risbe, akvareli in grafike. Do sedaj je slikar Zavolavšek že večkrat sodeloval na raznih razstavah v Beogradu, kjer je zadnja leta študiral na slikarski akademiji. Vendar pa bo to prvič, da bo nastopal samostojno s svojimi deli.

Vrtnali stolp na parni pogon na filovskem področju

Lepa zamisel brežičkih upokojencev

Medtem ko so lani upokojenci v Brezicah šele gojili misel, da si postavijo Dom upokojencev, so se letos dela že vrtila lotili, dasti jim sedeva prej ko sletj še vedno povzročajo finančno vprašanje največje preglednice. Marljivi gradbeni odbor je doslej že izoblikoval celotno zamisel, kakšen naj bi pravzaprav bil Dom upokojencev in v kakšne namene naj bi ga postavili. Popolnoma pravilno so presodili, da bodi dom predvsem stanovanjska zgradba z enosobnimi stanovanji in samskimi sobami. Zagotovljeno stavbišče in pa gradbeni načrt sta že dve stvari, na kateri sedaj zidajo dalje s tem, ko so začeli zbirati nadaljnja sredstva, deloma na ta način, da upokojenci sami stalno pripisujejo manjše zneske, prav tako pa tudi drugi delovni ljudje, zlasti delavci. A tudi prostovoljnemu delu se ne bodo odrekli, ko bodo zasidrali lopate in krampe in ko bo palogama začela rasti zgradba. (2)

Cemšeniška planina ima planinsko zavetišče

Kako ura hoda od Partizanskega vrha stoji v prijetnem tatižu. Cemšeniška planina novo planinsko zavetišče, ki so ga postavili marljivi zagorski planinci.

več danes ne more povedati, že zarana je začel s sestanki...

več danes ne more povedati, že zarana je začel s sestanki... Kje pa je danes sploh še kak direktor brez njih? Menda jih je tu in tam že kar preveč, zlasti tistih, ki imajo s tovarno bolj malo sorodstva. Toda, če se je direktor kljub temu lahko nasmehnil, to je povedal, da ima seje (in da so planci preslegli) je to znak, da so Ravenci napeli vse sile, da bi izpolnili obljubo, ki so jo dali na začetku leta: za 9 odstotkov večjo proizvodnjo. In kaj bi se govorilo o številkah, pokazateljih, statistikah in takih rečeh. Precej milijard je vredna proizvodnja železarne, primanjkljaj ne bi pomenil nekaj tisočakov, ampak težke milijončke. Železarna mora izpolniti svoj plan. Kako pa naj se Ravenci postavijo na noge in zahtevajo še več stanovanj in drugih komunalnih naprav, če ne bi najprej »odrajtali« svojega dolga. Ker to vedo, jim smerno verjeti, da se bodo tudi letos dobro odrezali. ● Pred vzhodom v železarno je napis: Delaj varno — Vrni se zdrav domov — Menda daleč naokoli ni podjetja, ki bi tako vzorno skrbelo za varnost pri delu, kot ravenska železarna. Sicer pa je šef propagande proti nesrečam Avgust Kuhar, pisec zanimive knjige, ki so jo delavci z veseljem brali in se iz nje marsikaj naučili. V železarni je vsako leto manj nesreč. Ukrepi so pomagali, dobra in pametna beseda je zalegla. Nekaj pa so pomagale tudi

ki ga spuščajo iz zemlje za pogon vrtnalnih naprav, je pomešan tudi z nekaj nafte. P.

prejme, ki jih razpisuje Delavski svet za tiste obrate in delovna mesta, kjer bodo najbolj pazili pri delu in imeli najmanj nesreč.

Tak prijazen napis, ki posvari delavca pri vzhodu v tovarno, torej ni zaman; pove tudi, da je človek prvi, potem šele stroj. Sicer pa lahko prelistate vse številke »Fužinarja« in ne boste našli niti ena, ki ne bi pisala o obratnih nezgodah.

Poleg vseh teh zanimivih reči pa je danes železarna znana tudi po novih poizkuhih pri plačevanju delavcev. Sirkb za človeka je tu dovolj razvita. In najbrž je prav zato ravenska železarna med tistimi, ki nobeno leto ne razočarajo v proizvodnji. Prav je, da grede v Ravnah po tej poti, da odstranijo še tiste napake, ki jih ovirajo pri delu, saj je vse to v korist napredku.

Prekratke so ure enega dne, da bi lahko pogledali vse, kar je novo in kar bo novo v Ravnah. Delavski muzej bo kmalu dobil še železarski oddelek. Študijska knjižnica se ponaša z novo Prežihovo študijsko sobo, na Čečovju nadaljujejo z gradnjo stanovanj, še vedno rasejo nove delavske hišice na vseh koncih. Dijaki so se spet vrnili in lotili prosvetnega dela, športniki pa že nekaj nedeljavdušujejo svoje gledalce. Na nedavni nogometni tekmi jih je bilo kar okrog dva tisoč. Tudi to je novo za Ravne. In sredi vsega tega novega človek zlahka pozabi na staro. -vd

DNEVNE NOVICE

Podobor Zveze rezervnih oficirjev...
Slovensko zdravniško društvo vabi...
Centralni zavod za napredek go...
V vsako kuhinjo LIN čistilni prašek...
FLEX preparat za čiščenje made...
ROZNO MLEKO Teint Bell je ne...
Vprašajte tisoče gospodinj, ki z...
GLEDALISCA SLOV. NARODNO GLEDALISCE

Prodaja vstopnic v Mestnem domu...
KONCERTI Slovenska filharmonija bo pričela...
SOLSTVO Višji administrativni tečaj v Ljubljani...

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA Sreda, dne 26. septembra: lekarna...
KINO PARTIZAN: Ameriški barvni film...
UDARNIK: Ameriški barvni film...
Umetnostna galerija. Slikarska razstava...
IZ MURSKÉ SOBOTÉ KINO »PARK«: ameriški film »Na divjem zapadu«.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALISCE Sreda, 26. septembra ob 20: Cehov: »Stare ruske šale. Premiera. Premieri...
Cetrtek, 27. septembra ob 20: Cehov: »Stare ruske šale. Cetrtkov abnoma...
Petek, 28. septembra ob 15: Cehov: »Stare ruske šale. I. srednješolski abnoma...
Sobota, 29. septembra ob 20: Cehov: »Stare ruske šale. Sobotni abnoma...
Nedelja, 30. septembra ob 15:30: Cehov: »Stare ruske šale. Nedeljski abnoma...
KINO »UNION«: ameriški barvni film »Velika noč Casanove«. Predstavi ob 18 in 20.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO Italijanski film »Burja«. Predstava ob 20. V glavni vlogi Silvana Pampanini, Jean Gabin in Carla del Poggio.

IZ ZALCA

KINO Zaprtlo! VESTI IZ TRBOVELJ KINO »SVOBODA - TRBOVLJE II«: danski film »Potniki s Plendice«.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Alojz Jenko, Cesta Bratstva in enotnosti. KINO »RADIO«: premiera ameriškega filma »Dama s kamelijami«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Greta Garbo in Robert Taylor.

VESTI IZ KRANJA

KINO »SVOBODA«: ameriški barvni film »Bobni čez reko«. Predstava ob 19.30. V glavni vlogi Audie Murphy in Walter Brennan.

Z BLEDA

Italijanski film »Anna Zacheo«. Predstavi ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Silvana Pampanini, Massimo Girotti in Amadeo Nazzari.

Čestitka

Na slavistiki so diplomirale Angelica Opos, Slavka Lokar, Jožica Pakar in Cilka Zagar. — Kolegi čestitamo!

IZ DOMZAL

KINO Francoski film »Prepevedan sad«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Fernandel in Françoise Arnoul.

RADIO LJUBLJANA

Sporod za sredo, 26. septembra 5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni sporod) — 6.20 do 6.25 Naš jedilnik — 6.30-6.40 Reklame — 7.10-8.00 Zabavni zvoki — 11.00 Radijski koledar — 11.05 Felix Mendelssohn: Peta simfonija »Reformacijska« — 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Suez — včeraj in danes; Lev: stik v spominu sodobnikov — 12.05 Opoldanski operni sporod — 12.30 Kmetijski nasveti: Dr. Janko Koren: Zakoli v sili — 12.40 20 minut v vašim kvintetom — 13.15 Glasba iz zabavnih filmov in revij — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Cielban-cieluf (ponovitev) — 14.35 Glasbena medigra — 14.40 Zeleni ste — poslušajte! — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.35 Tri operne uverture — 16.00 Utrinki iz literature: Francis Scott Fitzgerald: Alkoholik — 16.20 Popoldanski koncert — 17.15 Zabavna in plesna glasba — 18.00 Trgatev v Brdih (reportaža) — 18.15 Skladbe za razne instrumente — 18.45 Radijska univerza: Prof. Pavel Kunaver: Sonce — 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Bedrich Smetana: Poljub, opera v dveh dejanjih — 22.15 do 23.00 Jazz-cocktail — 22.15-23.00 UKV program: Nočni komorni koncert — 23.00-24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

DROBNI OGLASI

TEKSTILSKI STROKOVNIAK, zadnjih sedem let zastopnik v stroki, odlični poznavalec trga v Srbiji, Makedoniji, Vojvodini, bi sprejel zastopništvo za te kraje. Urošević, Beograd, Strahinica Bana 38, 7791. DIPLOMIRAN EKONOMIST išče primerno delovno mesto kjerkoli v Sloveniji pri večjem podjetju. Star 37 let, proforski izpit v stroki, nemščina, delno francoščina. Prost 1. oktobra na lastno željo. Pogoj: družinsko stanovanje. — Ponudbe pošiljite v upravo LP pod »Delaven«. 3280 ZOBARJA sprejme takoj v službo Zoba na abuzanta Vipava. Plača in dohodnina plača po uredbi. 3279 PREKLICUJEM, kar sem izjavil zoper tov. Janeza Arka marca 1955 — kot neresnično. — Martin Vovko. 3284

Zapustila nas je za vedno naša

ljuba žena, mama, stara mama, tača Angela Kolarič vdova ŠTRUKELJ, roj. LIKAR

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 27. t. m. ob 15. uri v Nikolajevu mrl. večini na Žalah. Ljubljana, 25. sept. 1956.

Zalujoči: moj Ivan, hčerka Angela por. Kostanjek, Mimica por. Pečnik z družinama, vauki Marinka, Slavko, in Janjca ter ostalo sorodstvo.

KINO »UNION«

Ameriški barvni film

HOUDINI

Brez tednika. Predstava samo ob 16. V glavni vlogi Tony Curtis in Janet Leigh. Film je na sporedu do 30. septembra. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje. — Ob 18 in 20.30 predstavi odpadeta zaradi nastopa »Estrade teatra«.

KINO »VIČ«

Ameriški barvni film

»KROGLA ČAKA«

Tednik: Filmske novosti 38. Predstava ob 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Jean Simmons in Rory Calhoun. — Prodaja vstopnic od 9.30-11 in od 14 dalje. — Film je na sporedu do 29. septembra.

KINO »SLOGA«

amer. film »Na divjem zapadu«. Tednik. Predstava ob 17, 19 in 21. Ob 10. uri je matineja istega filma. V gl. vlogi: Stan Laurel in Oliver Hardi. Film je na sporedu do 30. t. m.

KINO »SOCA«

sovjetski barvni film »Cvrčke«. Predstava ob 18 in 20. Ob 16. uri amer. film »David Copperfield«. Predvaja Jugosl. kinoteka. Cena vstopnic za dijake in študente 20 din. — Prodaja vstopnic samo od 14. ure dalje.

KINO »TRIGLAV«

Madžarski film

»Še živijo«

V glavni vlogi Bela Barsi in Janos Górbé. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje. Danes zadnjič. Jutri ameriški barvni film: »Bagdadski berah«.

KINO »KOMUNA«

Italij. film »Zvesta senca«. Tednik. F. N. 38. Predstava ob 16, 18 in 20.30. V gl. vlogi: Marta Toren in Pirre Cressoy. Film je na sporedu do 30. t. m.

KINO LETNI »BEZIGRAD«

amer. barvni film »Krogla čaka«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic samo ured pričetkom predstave.

MLADINSKI KINO LJUDSKE MILICE

Kotnikova 8 do nadaljnjega zaprtlo.

KINO »LITOSTROJ«

ameriški barvni film »Dvorščano okno«. Tednik: »F. N. 32«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic ured pričetkom prve predstave.

KINO »SISKA«

Francoški film

»Bela griva«

V glavni vlogi Alain Emery. Predstava ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

Komisija za volitve in imenovanja pri občinskem ljudskem odboru Rogaska Slatina razpisuje mesto

sanitarnega tehnika ali higienika

Pogoj: Dovršena sanitarna šola ali tečaj ter vsaj enoletna praksa. Ponudbe pošiljite do 10. oktobra 1956 na Občinski ljudski odbor Rogaska Slatina. 3276

INDUSTRIJA ZA PRIPRAVO TEKSTILNIH VLAKEN

»RESORT« — Leskovac

proda naslednja osnovna sredstva:

dvostronje kompletno mikalnico širine 190 cm, z razdeljevalcem tkiva in avtomatskim košem

izpraševalec za iztepanje krp kapacitete 800 kg/8 h v popolnoma uporabnem stanju

garneto za odpiranje niti v popolnoma uporabnem stanju, premotana z novo žico

sušilnico za volno z dvema pregradama s po 5 policami

Stroji so popolnoma v uporabnem stanju in jih je moč pregledati v podjetju. — Cene strojev so zelo ugodne. 3480

Na osnovi člena 7 zakona o štipendijah razpisuje komisija za štipendiranje

TOVARNE STROJEV »IVO LOLA RIBAR« V ZELENZNIKU

natečaj za štipendiranje

10 STUDENTOV STROJNE FAKULTETE IN 10 DIJAKOV SREDNJE TEHNIŠKE ŠOLE — STROJNI ODDELEK

POGOJI: a) prednost pri štipendijah imajo študenti, ki so absolvirali ali tisti, ki so opravili izpite iz tretjega in četrtega letnika;

b) štipendije bodo dobili dijaki srednje tehniške šole — četrti letnik, prednost pa imajo tisti, ki so tretji letnik opravili z odličnim ali prav dobrim uspehom;

c) v okviru vseh pogojev imajo prednost pri štipendijah študentje in dijaki, katerih starši so padli v vojni kot pripadniki NOB ali žrtve fašističnega terorja, kakor tudi tisti s slabim imovinskim stanjem;

d) višina štipendije bo določena primerno po odloku o višini štipendij. Štipendije bodo prek vsega leta.

Pršnje z življenjepisnimi podatki pošiljite personalnemu oddelku tovarne v roku 30 dni od dneva objave tega natečaja. Pršnji je treba priložiti: potrdilo o imovinskem stanju, podatke o uspehu opravljenega šolanja in karakteristiko. 3487

Pozor! Izšle so najnovejše izdaje:

PROGRAM ZA OPRAVLJANJE STROKOVNIH IZPITOV ZA KVALIFICIRANE IN VISOKO KVALIFICIRANE DELAVCE V TRGOVINI

s navodilom o opravljanju strokovnih izpitov, Pravilnikom o strokovni kvalifikaciji delavcev trgovskih podjetij in trgovskih prodajal, kakor tudi trgovskih poslovnih enot in Odločbo o poklicu delavcev v trgovini z opisom osnovnih poslov posameznih poklicev (nomenklatura poklica)

Ta izdaja je nujno potrebna vsem delavcem v trgovini, ki opravljajo strokovne izpite za kvalificiranega oziroma visoko kvalificiranega delavca, nato vsem trgovskim zbornicam, trgovskim podjetjem in članom izpitnih komisij. CENA 100 DINARJEV.

OSNOVNI ZAKON O PREKRŠKIH

s komentarjem Milorada Vučkovića in Njegoslava Ocoškovića. Mimo zakona vsebuje knjiga tudi vse posebne zvezne predpise o prekrških in gospodarskih prestopkih, tako da ta, IV. spremenjena in izpopolnjena izdaja, predstavlja popolno zbirko predpisov o prekrških. CENA 500 DINARJEV.

OSNOVNI ZAKON O ZDRAVSTVENI KONTROLI ŽIVLJENJSKIH POTREBŠČIN

s pojasnilom dr. Nikole Dilbera in Miroslava Nikitovića. Zakonu je dodana tudi Uredba o uveljavljanju zakona, tako da ta izdaja predstavlja nujno potreben priročnik za vse gospodarske in druge organizacije, ki se ukvarjajo s proizvodnjo ali prometom življenjskih potrebščin, nato za organe sanitarne in veterinarske inšpekcije, kakor tudi za sodnike za prekrške. CENA 200 DINARJEV.

IMENIK MEST FLRJ

V imeniku mest FLRJ so vsa mesta v FLRJ, razporejena po abecednem redu, z označeno pristojno občino, okrajem, republiko in najbližjo pošto. Razen tega je podan pregled vseh okrajnih ljudskih odborov po republikah, pregled okrajev z občinami v svojem sestavu in pregled vseh občin v FLRJ, urejenih po abecednem redu mest. CENA 1800 DINARJEV.

ZAKON O ORGANIH NOTRANJNH ZADEV

s uvodom Aleksandra Rankovića. Ta zakon v celoti vsebuje osnovne službe notranjih zadev — državna varnost, javno varnost in ljudsko milico. Š tem zakonom so regulirana tudi nekatera vprašanja, ki se nanašajo na uslužbence notranjih zadev, njihovo zdravstveno in gmočno zavarovanje ter socialno zavarovanje. CENA 90 DINARJEV.

UREDBA O UPRAVLJANJU Z OSNOVNIMI SREDSTVI GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

III. spremenjena in izpopolnjena izdaja s začasno odločbo o stopnjah amortizacije in s lestvico za izračunavanje amortizacije. Pojasnila Djordja Mijića in dr. Borivoja Poznića. CENA 150 DINARJEV.

OSNOVNI ZAKON O ZASCITI PRED POZAROM

s komentarjem Njegoslava Ocoškovića in uvodom Andrije Pejovića. Ta izdaja vsebuje razen zakona tudi statut Gasilske zveze Jugoslavije. Izdaja v srbskem, hrvatskem, slovenskem in makedonskem jeziku. CENA 120 DINARJEV.

OBDAVCENJE DOHODKA GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

Radomira Radovanovića. Avtor obdeluje osnovne probleme razdelitve dohodka gospodarskih podjetij, politiko in tehniko odvajanja za splošne družbene potrebe. Knjiga je namenjena organom v državni upravi in gospodarstvu, ki se ukvarjajo z vprašanji razdelitve dohodka gospodarskih podjetij, študentom ekonomskih in pravnih fakultet pa bo služila kot nujno potreben pripomoček pri proučevanju teorije in prakse obdavčenja pravnih oseb. CENA 200 DINARJEV.

Te izdaje je moč dobiti v vseh knjigarnah v državi, naročila pa sprejema komercialni oddelk »Službenega lista FLRJ« — Beograd, Kraljevića Marka 9. Ziro račun 1932-T-220.

ZAHTEVAJTE SPISEK NAŠIH IZDAJ!

STUDIJSKA KNJIZNICA — POSTOJNA sporoča

žalostno vest, da je umrl

FRANC ERŽEN

upravnik naše knjižnice v pokouju

Zglednega organizatorja in dobrega tovariša bomo obranili v lepem spominu.

Postojna, 24. septembra 1956. UPRAVA

VSEM TRGOVSKIM PODJETJEM!

Te dni je izšla

ZBIRKA PREDPISOV

o strokovni kvalifikaciji delavcev v trgovini

s komentarji: Milana Dundjerovića, svetnika Zveze trgovskih zbornic FLRJ, Dušana Jevtića, referenta Trgovinske zbornice LR Srbije, Dragoslava Ristića, referenta Sekretariata za delo Zveznega izvršnega sveta in Milivoja Košutića, direktorja Višje trgovske šole v Beogradu.

Redakcija: Vojislav Petrović, svetnik Sekretariata za delo Zveznega izvršnega sveta.

Izdaja vsebuje vse veljavne predpise o strokovni kvalifikaciji delavcev v trgovini (Pravilnik s spremembami in dopolnitvami, Navodilo o opravljanju strokovnih izpitov, Izpitne programe, Odločbo o poklicu delavcev v trgovini, vsa pojasnila Zveze trgovinskih zbornic FLRJ in vse obrazce, potrebne pri uporabljanju naštetih predpisov z navodili).

Le-ta zbirka je nujen priročnik vsem komisijam za pripravljanje strokovne kvalifikacije delavcev v trgovini, vsem izpitnim komisijam za opravljanje strokovnih izpitov za kvalificiranega in visokokvalificiranega delavca v trgovini, vsem trgovskim podjetjem, katerih delavcem je treba potrditi strokovno kvalifikacijo, kakor tudi vsem delavcem v trgovini, ki jim bo potrjena strokovna kvalifikacija, ali ki bodo opravljali strokovne izpite.

Ker bo zbirka tiskana v omejenem številu izvodov, prosimo vse zainteresirane, da čimprej pošljejo svoja naročila, da bi zagotovili potrebno število izvodov.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE — BEOGRAD

Prizrenska 8 — Poštni predal 479

3468

DIKTATOR ladjedelnštva

Navzlic novim ladijskim klasifikaciskim zavodom je pri Lloyd's Registru še vedno vpisanih polovico ladij sveta

Pred nekaj dnevi smo objavili sestavek o uspešnem delu jugoslovskega ladijskega registra, ki je bil ustanovljen leta 1949 kot deveta tovrstna institucija na svetu. Ob isti priložnosti smo omenili, da je bil prvi zavod za registracijo in klasifikacijo ladij na svetu Lloyd's Register of Shipping. Naj danes o njem povemo nekaj več:

Sredi 18. stoletja so se sestali predstavniki zavarovalnic trgovskih ladij v londonski kavarni Edvarda Lloydja. Na sestanku so se dogovorili, da bodo izmenjevali informacije o solidnosti in kvaliteti trgovskih ladij, saj so jih le oni lahko zbrali v tistem času, da bi tako ocenili tveganje pri zavarovanju ladij in tovora.

Tako se je začela prva registracija ladij, ki so jo sprva lahko izkoriščali le člani prve družbe za registracijo trgovskega ladjevja, ki si je nadela naziv po kraju prvega sestanka »Lloyd's Register of British and Foreign Shipping« (Lloydov Register britanskega in tujega ladjevja).

Od tistega časa do danes je družba prerasla v velikanski zavod, ki je znan po vsem svetu. Lloyd's Register ima upravni odbor, ki so v njem najbolj znani pomorski, finančno-zavarovalni in ladjedelnški strokovnjaki vsega sveta. Razen glavnega odbora v Londonu ima zavod pokrajinske odbore po Angliji, v državah Britanske skupnosti narodov, kakor tudi neodvisne na-

cionalne upravne odbore v ZDA, Danski, Franciji, Holandiji, Spaniji in na Švedskem, da Lloydovih agentov po svetu niti ne omenjamo.

Lloyd's Register objavlja vsako leto »Register book«, knjigo, ki so v njej zbrani podatki o vseh ladjah sveta z vsaj sto brutto registrskimi tonami. V knjigi so označeni termini, kdaj mora ladja na redni pregled, kdaj je bil opravljen zadnji pregled, ki zagotavlja, da je ladja v dobrem stanju, kakor tudi ostali podatki, ki zanimajo pomorske oblasti, naročnike za prevoz tovorov, poštvalne agencije, zavarovalne družbe itd.

Lloyd's Register je začel delovati v začetni razvojni fazi trgovskega brodogoja, ko so gradili samo jadrnice. Čeprav so potem parniki prinesli v ladjedelstvo revolucijo, je preživel in praktično diktiral vsemu razvoju ladjedelnštva od nekdanjih galajev do sodobnih, modernih jeklenih ladij in električnega varjenja.

Lastnik, ki hoče registrirati ladje pri Lloyd's Registru, mora predložiti natančne načrte in plačati stroške za strokovnjake, ki pregledajo načrte in spremljajo gradnjo. Ne le to: Register predpiše tudi sredstva, ki naj bo z njimi opravljen določeni proizvodni postopek. Neki naši ladjedelnici se je na primer zgodilo, da so morali razvrti celotno nadpalube neke večje ladje, ker je Register strokovnjak ugotovil, da niso varili s predpisano elektrodo tujega izvora, temveč z neko domačo, katere pa Register ni odobril.

Dasi je na svetu še osem drugih registrov, ki neredko sodelujejo, je Lloyd's Register še vedno največji in je pri njem registrirana vsaj polovica svetovnega ladjevja. Po spravevalih Lloyd's Registra sprašujejo zavarovalne družbe in velika trgovska podjetja vsega sveta, ker jim to ime jamči točnost podatkov v spravevalih, dasi Lloyd's Register kakor tudi dru-

gi ne prevzemajo materialne, temveč le moralno odgovornost.

Mnoge jugoslovske ladje so tudi registrirane pri omenjenem Registru. Kolikor bo prihodnje uresničena težnja Jugoslovskega ladijskega registra, naj bi bila vsaka ladja registrirana pri domačem registru, bodo morale biti ladje za dolgo plovbo zaradi konjunktura še precej časa registrirane tudi pri Lloyd's Registru ali pri kakšnem drugem, tujem tovrstnem zavodu. B. P.

Ladijski registri se ne ukvarjajo samo z registracijo tovornih, temveč tudi potniških ladij, kjer skrbijo predvsem za varnost potnikov. — Na sliki vidimo notranjost ene izmed kabin turističnega razreda moderne jugoslovske potniške ladje »Jugoslavija«

Načrt za 1600 metrov visok nebotičnik

Osemdesetletni ameriški inženir Wright je nedavno izjavil, da bodo začeli graditi v Chicagu nebotičnik, visok 1600 metrov. Načrt za to fantastično zgradbo je napravil sam. To bi bila najvišja stavba na svetu in bi prekosila znameniti Empire State Building v New Yorku za 1165 metrov. Nebotičnik bi bil širok 121 metrov, njegovi temelji pa bi segali 150 metrov globoko. Sprejel bi 100.000 uslužbencev in delavcev.

Samomorilec

Giuseppe Cavallo iz Trapani na Siciliji se je razočaral v ljubezni in se je odločil za samomor. Ustrelil se je v glavo. Rešenega so ga obsodili zaradi nedovoljenega nošenja orožja. Na policijski postaji, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtom, ga niso vprašali, zakaj je hotel storiti samomor — ta v Italiji ni kazniv — pač pa ga je neizprosni šef policije kaznoval z zapornikom, ker ni imel orožnega lista, in ga predal sodišču v nadaljnji postopek.

Še ena Stradivarijeva violina

Cantija Mano je začela igrati violino in je bila zelo nezadovoljna, ker so ji dali v roke star instrument. Dala ga je v popravilo. Presenečenje je bilo veliko, ko je strokovnjak odkril, da je to Stradivarijeva violina, izdelana leta 1724. Vredna je 14 milijonov frankov.

ZA DOBRO LJO

ČEMU SE SMEJEJO

Heinrich Heine je v nekem berlinskem gledališču prisostvoval premieri komedije, ki je bila napake in neumnost burzujev. Ko je videl, da se doorana, polna burzujev, trese od smeha, je Heine vzkliknil:

»Nikdar nisem mislil, da se ljudje lahko smejejo, ko se gledajo v ogledalu!«

»Vidite, naše miške pasti zagrabijo ob prvem dotiku.«

KRATKO IN JASNO

Mlad poročevalec je vprašal Saljapina:

»Povejte mi, Fjodor Ivančič, katere partije najrajši požete?«

»V dobrih operah velike, v slabih pa majhne.«

SKROMNOST SLAVNEGA ZDRAVNIKA

Friderik Veliki je nevarno zbolel. Poklicali so slavnega zdravnika Zimmermanna iz Hannovera. Med pregledom ga je vprašal kralj, koliko bolnikov je že poslal na oni svet.

»Mnogo manj kot vi, Veličanstvo, in z mnogo manj slabe!« je odgovoril skromni zdravnik.

SOGLASJE

Bernard Shaw je prisostvoval premieri neke svoje drame. Sredi burnega ploskanja je odjeknil oster zvižg. Ko se je publika umirila, se je Shaw obrnil v smer, od koder je prihajal zvižg, in rekel na glas:

»Gospod, popolnoma soglašam z vašo oceno moje drame. Toda kaj moreva midva proti množici?«

PAMETNO STALIŠČE

Basnopisica Krilova so vprašali, zakaj je napisal tako malo basni, ko pa je tako zelo nadarjen. Odgovoril je:

»Ljubše mi je, da me karajo, ker malo pišem, kot da bi me spraševali, čemu sploh pišem...«

50.000 dolarjev vredne roke

Yvonne Sergeant je Američanka francoskega rodu. Pravijo, da je žena z najlepšimi rokami na svetu. Lepoto svojih rok izkorišča tudi v praktične namene. Njen poklic je zelo donosen —

nastopa namreč kot manekenka za prikazovanje prstanov, zapeljivost in drugih dragocenosti na razstavah in tudi v velikih draguljarskih podjetjih. Njene roke so zavarovane s 50.000 dolarji. Ko je nedavno bila v Parizu, se je pritoževala nad Francozi, ki da imajo neprijetno navado, da se zelo energično rokujejo. To pa lahko uniči njene roke!

Nazio žene z najlepšimi rokami je dobila po neki fotografiji, na kateri se vidijo njene roke, ki drže gladiolo. Ta fotografija je bila proglašena za najlepšo fotografijo leta v Muzeju moderne umetnosti v New Yorku.

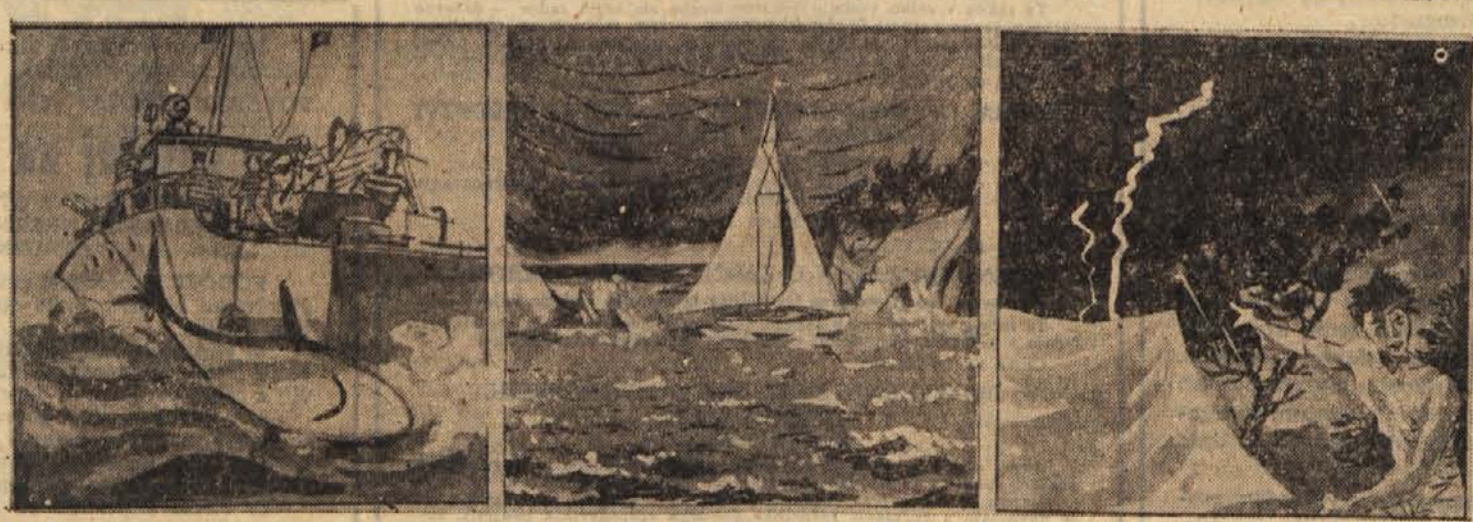
Strokovnjakom ladijskih registrov ne uide nobena malenkost, posebno pazljivo pa spremljajo električno varjenje in zakovičenje, saj so to najbolj zahtevna dela v ladjedelnstvu, ki morajo zanje ladjedelnice uporabljati predpisana proizvodna sredstva in — kar je najvažnejše — za vsako vrsto dela posebej strokovno usposobljene ljudi z ustreznimi spravevali

Nylonski aperitiv

V Ameriki so začeli prodajati aperitive v nylonskih vrečicah. V vsaki je za kozarček žganja ali druge žgane pijače.

V SINJIH GLOBINAH

VIKTOR PIŠE: GRAD DRAGO RIŠE: ROTVIK

85. »Naprej moramo!« je zaklical poveljnik patrolnega čolna doktorju Plavniku v slovo. »Ne bomo mogli voziti kdo ve kaj hitro, ker vlečemo za seboj tega vražjega psa. Od sile velik je. To bodo ljudje zijali, ko ga pripeljemo v pristanišče.« — »Na svidenje!« je pomahal doktor Plavnik. »Če bom imel čas, te obiščem.« Oficir na patrolnem čolnu je navdušeno pritril. »Seveda. V lepem vremenu si v dveh urah v našem pristanišču. Saj veš, kje je!«

86. Naslednjih deset dni so preiskali skoraj sto kvadratnih kilometrov veliko področje. Nikjer ni bilo niti najmanjšega znaka, ki bi dal sklepati na nekdanjo prisotnost človeka. Samo Danilo je še trdovratno vztrajal pri svoji domnevi, da iščejo na pravem mestu. Končno so se zedinili, da bodo ostali še dva dni, potem pa podrl tabor in poskusili še drugje. Ko so se pozno popoldne vračali z brezuspešnega potapljanja, se je nebo pooblačilo.

87. Nevihita se je razbesnela šele okoli ponoči. Borovci so ječali pod močnimi sunki vetra in po šotorih so udarile prve debele kaplje. Morje je bučalo in butalo v skale, kot da hoče zdrobiti vse, kar se upira njegovi sili. Danilo je zamišljeno opazoval razdivjano naravo. Med neprestanim grmenjem so se utrinalji bliski in udarjali v vodo. Vedno na isto mesto. Spet! Danilo je brez sapa opazoval. »Maks!« je zakričal. »Poglej!«

Drobne ZANIMIVOSTI

SODNIŠKOV REKORD

Sodnik Ashwort na londonskem sodišču Old Bailey je imel te dni v devetdesetih minutah štiri razprave zaradi umora. Pri tem je izrekel dve smrtni obsodi. Eden izmed obsodjenih je odgovarjal tri minute, drugi pa je stal pred sodnikom vsega dve minuti.

SPOMINI HITLERJEVE SESTRE

Hitlerjeva sestra Paula Wolf, ki živi v Berchtesgarden, je vse do pred kratkim upala, da bo podedovala po bratu Adolfu vsaj del njegovega bogastva. Ker pa dediščine ni bilo, se je odločila, da bo napisala spomine. V njih bo posebno na drobno opisala bratovo mladost in njegov angli vzpon.

NOVI AVTO »JANUS«

V Nemčiji so začeli izdelovati nove avtomobile, ki se bodo v mnogem razlikovali od prejšnjih. Predvsem bo motor v sredini avtomobila. Sedeži bodo in stavljeni tako, da bosta vofer in njegov spremljevalec gledala naprej, druga dva potnika pa nazaj. Prav zaradi tega so novi avto imenovali »Janus« po rimskem bogu, ki je imel dva obraza: enega obrnjena v preteklost, drugega pa v bodočnost.

ZAMENJAVA ADENAUERJEVIH FOTOGRAFIJ

Leta 1957 bodo v Zahodni Nemčiji spet volitve. Kanceler Adenauer že zdaj skrbi za propagando. To dni so se v vseh nemških trafikah in papirnicah pojavili agentje in »vljudno« zbirali od lastnikov, naj zamenjajo dosedanje Adenauerjeve slike z novimi. Dosedanje fotografije kažejo zveznega kancelerja kot starega moža z upadlim obrazom in z utrujenimi potezami. Nove fotografije, ki so prepeljale trg, pa kažejo Adenauerja kot petdesetletnega, svežega moža.

ČAJNA URA

Na razstavi francoskih urarjev in draguljarjev so pokazali zanimivo in do neke mere tudi praktično uro, ki je obenem čajna ročka. Med malico zavravnj v trenutku, ko je treba spet na delo.